UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

26 päivänä lokakuuta 2011 *

Asiassa T-436/09,

Julien Dufour, kotipaikka Jolivet (Ranska), edustajinaan asianajajat I. Schoenacker Rossi ja H. Djeyaramane,

kantajana,

jota tukevat

Tanskan kuningaskunta, asiamiehinään B. Weis Fogh ja S. Juul Jørgensen,

Suomen tasavalta, asiamiehinään aluksi J. Heliskoski, H. Leppo ja M. Pere, sittemmin J. Heliskoski ja H. Leppo,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

ja

Ruotsin kuningaskunta, asiamiehinään A. Falk, K. Petkovska ja S. Johannesson,

väliintulijoina,

vastaan

Euroopan keskuspankki (EKP), asiamiehinään aluksi K. Laurinavicius ja S. Lambrinoc, sittemmin Lambrinoc ja P. Embley,

vastaajana,

jota tukee

Euroopan komissio, asiamiehinään J.-P. Keppenne ja C. ten Dam,

väliintulijana,

jossa kantaja vaatii yhtäältä kumoamaan EKP:n johtokunnan päätöksen, joka annettiin tiedoksi kantajalle EKP:n pääjohtajan 2.9.2009 päivätyllä kirjeellä ja jossa hylättiin kantajan pyyntö saada tutustua tietokantoihin, joita käytettiin sen henkilöstön palvelukseen ottamista ja tehtäväkiertoa koskevien kertomusten laatimiseen, ja toisaalta velvoittamaan EKP:n luovuttamaan kyseiset tietokannat kantajalle ja lopuksi

korvaamaan vahingon, jonka kantaja väittää itselleen aiheutuneen hänen asiakirjoihin tutustumista koskevan pyyntönsä hylkäämisen vuoksi,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja O. Czúcz sekä tuomarit I. Labucka ja D. Gratsias (esittelevä tuomari),

kirjaaja: hallintovirkamies V. Nagy,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 7.6.2011 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 Euroopan keskuspankin (EKP) asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi säädetään 4.3.2004 tehdyssä EKP:n päätöksessä 2004/258/EY (EUVL L 80, s. 42). Kyseisen

päätöksen 2, 3, 4, 6, 7, 8 ja 9 artiklassa säädetään seuraavaa:

”*2 artikla*

Asiakirjoihin tutustumiseen oikeutetut ja soveltamisala

1. Jokaisella unionin kansalaisella sekä jokaisella luonnollisella henkilöllä, joka asuu jossain jäsenvaltiossa, sekä jokaisella oikeushenkilöllä, jolla on sääntömääräinen kotipaikka jossain jäsenvaltiossa, on oikeus tutustua EKP:n asiakirjoihin tässä päätöksessä määriteltyjen edellytysten ja rajoitusten mukaisesti.

– –

3 artikla

Määritelmät

Tässä päätöksessä tarkoitetaan

a) ’asiakirjalla’ ja ’EKP:n asiakirjalla’ mitä tahansa EKP:n laatimaa tai sen hallussa olevaa tallennetta (paperille tulostettua tai sähköisessä muodossa tallennettua tekstiä taikka ääni- tai kuvatallennetta tai audiovisuaalista tallennetta), joka koskee sen politiikkoja, toimintaa tai päätöksiä, – –

4 artikla

Poikkeukset

1. EKP ei anna tutustuttavaksi asiakirjaa, jonka sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi

a) sellaisen yleisen edun suojaa, joka koskee

– EKP:n päätöksentekoelinten asioiden käsittelyn luottamuksellisuutta,

– yhteisön tai jäsenvaltion finanssi-, raha- tai talouspolitiikkaa,

– EKP:n tai kansallisten keskuspankkien sisäisiä raha-asioita,

– euroseteleiden koskemattomuuden suojelemista,

– yleistä turvallisuutta,

– kansainvälisiä finanssi-, raha- tai talousasioihin liittyviä suhteita;

b) yksityiselämän ja yksilön koskemattomuuden suojaa, erityisesti yhteisön lainsäädännön mukaista henkilötietojen suojaa;

c) sellaisten tietojen luottamuksellisuutta, joiden luottamuksellisuutta suojellaan yhteisön lainsäädännön perusteella.

2. EKP kieltäytyy antamasta tutustuttavaksi asiakirjaa, jonka sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi

– tietyn luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön taloudellisten etujen, mukaan lukien teollis- ja tekijänoikeudet, suojaa,

– tuomioistuinkäsittelyn ja oikeudellisen neuvonannon suojaa,

– tarkastus-, tutkinta- ja tilintarkastustoimien tarkoitusten suojaa,

jollei ylivoimainen yleinen etu edellytä ilmaisemista.

3. Tutustuttavaksi ei anneta asiakirjaa, joka sisältää sisäiseen käyttöön tarkoitettuja mielipiteitä osana EKP:n neuvotteluja ja alustavia keskusteluja, päätöksen tekemisen jälkeenkään, jollei ylivoimainen yleinen etu edellytä ilmaisemista.

4. Jos kyse on kolmannen asiakirjasta, EKP kuulee tätä arvioidakseen, onko tässä artiklassa säädettyä poikkeusta sovellettava, paitsi jos on selvää, että asiakirja on luovutettava tai sitä ei tule luovuttaa.

5. Jos vain osaan pyydetystä asiakirjasta voidaan soveltaa poikkeusta, muut asiakirjan osat luovutetaan.

6. Tässä artiklassa säädettyjä poikkeuksia sovelletaan ainoastaan niin kauan kuin suojelu on asiakirjan sisällön kannalta perusteltua. Poikkeuksia voidaan soveltaa enintään 30 vuoden ajan, ellei EKP:n neuvosto nimenomaisesti toisin määrää. Kun kyseessä ovat yksityisyyden suojaa tai kaupallisia etuja koskevien poikkeusten piiriin kuuluvat asiakirjat, poikkeuksia voidaan tarvittaessa soveltaa tämän jälkeenkin.

– –

6 artikla

Hakemukset

1. Hakemus saada tutustua asiakirjoihin on esitettävä EKP:lle kirjallisesti, sähköinen muoto mukaan luettuna, jollain unionin virallisista kielistä ja riittävän täsmällisesti, jotta asiakirja on EKP:n tunnistettavissa. Hakijan ei tarvitse perustella hakemusta.

2. Jos hakemus ei ole riittävän täsmällinen, EKP pyytää hakijaa täsmentämään hakemustaan ja avustaa hakijaa tässä.

3. Jos hakemus koskee erittäin pitkää asiakirjaa tai erittäin suurta määrää asiakirjoja, EKP voi neuvotella hakijan kanssa epävirallisesti kohtuullisen ratkaisun löytämiseksi.

7 artikla

Alkuperäisten hakemusten käsittely

1. Asiakirjoihin tutustumista koskevat hakemukset käsitellään välittömästi. Hakijalle lähetetään vastaanottoilmoitus. Yhteensä 20 työpäivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti pyydettyjen täsmennysten vastaanottamisesta EKP:n sihteeristön ja kielipalvelujen pääjohtaja joko päättää antaa pyydetyn asiakirjan tutustuttavaksi ja antaa asiakirjan tutustuttavaksi 9 artiklan mukaisesti tai ilmoittaa kirjallisesti, mistä syystä hakemus on hylätty kokonaan tai osittain, sekä hakijan oikeudesta tehdä uudistettu hakemus 2 kohdan mukaisesti.

2. Jos hakemus hylätään kokonaan tai osittain, hakija voi 20 työpäivän kuluessa siitä, kun hän on vastaanottanut EKP:n vastauksen, tehdä uudistetun hakemuksen ja pyytää EKP:n johtokuntaa tarkastelemaan päätöstä uudelleen. Jos EKP ei anna vastausta alkuperäisen hakemuksen käsittelyä varten asetetussa 20 työpäivän määräajassa, hakija voi myös tehdä uudistetun hakemuksen.

3. Poikkeuksellisesti, esimerkiksi silloin, kun hakemus koskee erittäin pitkää asiakirjaa tai erittäin suurta määrää asiakirjoja, EKP voi jatkaa 1 kohdassa säädettyä määräaikaa 20 työpäivällä edellyttäen, että hakijalle ilmoitetaan tästä ennakolta ja että lykkäys perustellaan yksityiskohtaisesti.

4. Tämän artiklan 1 kohtaa ei sovelleta hakemuksiin, jotka ovat liiallisia ja kohtuuttomia, varsinkaan silloin, kun ne ovat toistuvia.

8 artikla

Uudistettujen hakemusten käsittely

1. Uudistetut hakemukset käsitellään välittömästi. Yhteensä 20 työpäivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta EKP:n johtokunta joko hyväksyy hakemuksen ja antaa asiakirjan tutustuttavaksi 9 artiklan mukaisesti tai ilmoittaa kirjallisesti, mistä syystä hakemus on hylätty kokonaan tai osittain. Jos EKP kieltäytyy antamasta asiakirjaa kokonaan tai osittain tutustuttavaksi, se ilmoittaa hakijalle tämän käytettävissä olevista perustamissopimuksen 230 ja 195 artiklan mukaisista oikeussuojakeinoista.

2. Poikkeuksellisesti esimerkiksi silloin, kun hakemus koskee erittäin pitkää asiakirjaa tai erittäin suurta määrää asiakirjoja, EKP voi jatkaa 1 kohdassa säädettyä määräaikaa 20 työpäivällä edellyttäen, että hakijalle ilmoitetaan tästä ennakolta ja että lykkäys perustellaan yksityiskohtaisesti.

3. Jos EKP ei anna vastausta asetetussa määräajassa, hakemus katsotaan hylätyksi, ja hakija voi nostaa kanteen tuomioistuimessa ja/tai kannella oikeusasiamiehelle EY:n perustamissopimuksen 230 ja 195 artiklan mukaisesti.

9 artikla

Asiakirjaan tutustuminen hakemuksen perusteella

1. Hakijat saavat tutustua EKP:n luovuttamiin asiakirjoihin joko sen tiloissa tai siten, että heille toimitetaan niistä jäljennös, mukaan lukien sähköisessä muodossa oleva jäljennös, jos sellainen on saatavissa. Hakijalta voidaan periä korvaus jäljennösten ottamisesta ja lähettämisestä. Korvaus ei saa ylittää todellisia kopiointi- ja lähetyskuluja. Asiakirjoihin tutustuminen EKP:n tiloissa, alle 20 A4-kokoisen sivun kopiointi ja tutustuminen suoraan sähköisessä muodossa on maksutonta.

2. Jos EKP on jo luovuttanut asiakirjan ja se on helposti saatavilla, EKP voi täyttää asiakirjan antamiseen tutustuttavaksi liittyvät velvollisuutensa tiedottamalla hakijalle, miten hän voi saada asiakirjan.

3. Asiakirjat toimitetaan hakijan toivomusten mukaan sellaisena toisintona ja sellaisessa muodossa, jossa ne ovat (mukaan lukien sähköinen tai muu muoto).”

2 Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen

(EY) N:o 1049/2001 3 artiklan a alakohdassa ja 11 artiklassa (EYVL L 145, s. 43) säädetään seuraavaa:

”*3 artikla*

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

a) ’asiakirjalla’ mitä tahansa tallennetta (paperille tulostettua tai sähköisessä muodossa tallennettua tekstiä taikka ääni- tai kuvatallennetta tai audiovisuaalista tallennetta), joka koskee toimielimen vastuualueeseen kuuluvia politiikkoja, toimintaa ja päätöksiä;

– –

11 artikla

Asiakirjarekisterit

1. Toteuttaakseen käytännössä tämän asetuksen mukaiset kansalaisten oikeudet, kukin toimielin takaa yleisölle pääsyn asiakirjarekisteriin. Rekisterin olisi oltava käytettävissä sähköisesti. Viittaukset asiakirjoihin kirjataan rekisteriin viipymättä.

2. Asiakirjarekisterissä on oltava kustakin asiakirjasta viitenumero (mukaan lukien mahdollisen toimielimen yhteinen viitenumero), asiakirjan aihe ja/tai lyhyt kuvaus sen sisällöstä sekä asiakirjan vastaanotto- tai laatimis- ja rekisteröintipäivä. Viittaukset on tehtävä tavalla, joka ei vahingoita 4 artiklassa tarkoitettujen etujen suojaa.

3. Toimielinten on toteutettava välittömästi tarvittavat toimet asiakirjarekisterin perustamiseksi, ja sen on oltava käytettävissä 3 päivänä kesäkuuta 2002."

Asian tausta

3 Kantaja Julien Dufour suorittaa tohtorintutkintoa sosiologiasta ja valmistelee väitöskirjaa, jonka otsikko on "Sociogenèse de l'autorité d'une institution financière: le cas de la [BCE]" (Rahoituslaitoksen toimivallan sosiogeneesi: tapaus [EKP]).

4 Kantaja pyysi 28.5.2009 päivätyssä sähköpostissa EKP:ltä oikeutta tutustua yhtäältä henkilöstön palvelukseen ottamista ja tehtäväkiertoa koskeviin EKP:n kertomuksiin (jäljempänä kertomukset) ja toisaalta tietokantoihin, joita käytettiin kertomusten tilastoanalyysien laatimiseen.

5 EKP ilmoitti kantajalle 23.7.2009 päivätyllä kirjeellä, että se oli päättänyt myöntää hänelle oikeuden tutustua kertomusten osiin. Kantajan pyynnön saada tutustua kertomusten laatimiseen käytettyihin tietokantoihin EKP sen sijaan hylkäsi sillä perusteella, etteivät tietokannat sellaisinaan ole päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa esitetyn asiakirjan määritelmän mukaisia ja ettei ole olemassa mitään erillistä asiakirjaa, joka voitaisiin luovuttaa kantajalle vastauksena hänen pyyntöönsä.

6 Kantaja esitti 9.8.2009 päivätyllä kirjeellä päätöksen 2004/258 7 artiklan 2 kohdan mukaisen uudistetun hakemuksen, joka koski oikeutta tutustua hänen alkuperäisessä hakemuksessaan tarkoitettuihin tietokantoihin. Uudistetussa hakemuksessa hän väittää lähinnä, että toisin kuin EKP:n 23.7.2009 päivätyssä kirjeessä väitetään, tietokanta on päätöksessä 2004/258 tarkoitettu asiakirja. Kantajan mukaan ei ollut ”mitään epäilystä siitä, että pyydetyt tiedot [olivat] tosiasiassa sähköisessä muodossa (tietokannat) tallennettua ja EKP:n laatimaa sisältöä”. Lisäksi hän tarkensi, ettei hän pyytänyt toimittamaan henkilötietoja ja että hänen pyyntönsä koski kertomusten laatimiseen käytettyjä tietokantoja ”ilman asianomaisten henkilöstön jäsenten etu- ja sukunimet sisältäviä sarakkeita”.

7 Kantajan uudistettu hakemus hylättiin EKP:n johtokunnan päätöksellä, joka annettiin tiedoksi kantajalle EKP:n pääjohtajan 2.9.2009 päivätyllä kirjeellä (jäljempänä riidanalainen päätös). Hylkäämisperusteena todettiin seuraavaa:

”kertomusten laatimiseen käytettäviä sähköisiä tietokantoja – – ei voida pitää Euroopan keskuspankin asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi tehdyssä päätöksessä [2004/258] tarkoitettuina asiakirjoina, koska kyseisestä tietokannasta ei ole olemassa tulostettuja versioita (jotka ovat määritelmän mukaisia asiakirjoja) erillisinä asiakirjoina. Näin ollen pyyntöänne ei voida täyttää pelkästään tulosteen tai sähköisessä muodossa olevan jäljennöksen avulla. Pyyntönne täyttäminen edellyttäisi tietojen systemaattista järjestämistä ja lisäanalyysiä, joiden pohjalta uudet tiedot esitettäisiin asiakirjassa. Kyseinen menettely aiheuttaisi huomattavan työtaakan. Systemaattinen järjestäminen ja lisäanalyysi eivät kuitenkaan kuulu päätöksessä [2004/258] vahvistetun EKP:n asiakirjojen saamista yleisön tutustuttavaksi koskevan sääntelyn soveltamisalaan, koska asiakirjaa ei ole olemassa ja se on laadittava.”

Menettely ja asianosaisten vaatimukset

8 Kantaja nosti nyt käsiteltävän kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 29.10.2009 toimittamallaan kannekirjelmällä.

9 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon samana päivänä toimittamillaan kolmella erillisellä asiakirjalla kantaja jätti yhtäältä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 a artiklan nojalla nopeutettua menettelyä koskevan hakemuksen ja toisaalta kaksi työjärjestyksen 94 artiklassa tarkoitettua maksutonta oikeudenkäyntiä koskevaa hakemusta. Nopeutettua menettelyä koskeva hakemus hylättiin 10.12.2009 tehdyllä päätöksellä ja maksutonta oikeudenkäyntiä koskevat hakemukset unionin yleisen tuomioistuimen viidennen jaoston puheenjohtajan asiassa T-436/09 AJ ja T-436/09 AJ II, Dufour vastaan EKP, 15.3.2010 antamilla määräyksillä (ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

10 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 9.2., 18.2. ja 8.3.2010 jättämillään asiakirjoilla Tanskan kuningaskunta, Ruotsin kuningaskunta ja Suomen tasavalta pyysivät saada osallistua asian käsittelyyn väliintulijoina tukeakseen kantajan vaatimuksia. Unionin yleisen tuomioistuimen viidennen jaoston puheenjohtaja hyväksyi väliintulohakemukset 24.3. ja 21.4.2010 antamillaan määräyksillä. Ruotsin kuningaskunta jätti väliintulokirjelmänsä 12.5.2010, Suomen tasavalta 3.6.2010 ja Tanskan kuningaskunta 9.6.2010.

11 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 25.2.2010 toimittamallaan asiakirjalla Euroopan komissio pyysi saada osallistua asian käsittelyyn väliintulijana tukeakseen EKP:n vaatimuksia. Unionin yleisen tuomioistuimen viidennen jaoston puheenjohtaja hyväksyi väliintulohakemuksen 24.3.2010 antamallaan määräyksellä. Komissio jätti väliintulokirjelmänsä 9.6.2010.

12 Kun unionin yleisen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa muutettiin, alun perin nimetty esittelevä tuomari määrättiin kolmanteen jaostoon, jonka käsiteltäväksi nyt esillä oleva asia tämän vuoksi siirrettiin. Koska osa unionin yleisen tuomioistuimen jäsenistä vaihtui, nyt käsiteltävään asiaan määrättiin samasta jaostosta uusi esittelevä tuomari.

13 Unionin yleinen tuomioistuin (kolmas jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn ja pyysi työjärjestyksen 64 artiklassa tarkoitettuna prosessinjohtotoimena yhtäältä EKP:tä ja komissiota vastaamaan kirjallisesti yhteen kysymykseen ja toisaalta EKP:tä ja Ruotsin kuningaskuntaa laatimaan tiettyjä asiakirjoja. Asianosaiset ja väliintulijat noudattivat näitä pyyntöjä.

14 Asianosaisten ja väliintulijoiden lausumat ja unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin antamat vastaukset kuultiin 7.6.2011 pidetyssä istunnossa.

15 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaisen päätöksen

– velvoittaa EKP:n antamaan kantajan tutustua tietokantoihin, joiden perusteella kertomukset laadittiin

– velvoittaa EKP:n maksamaan 5 000 euron suuruisen summan vahingonkorvauksena kantajalle aiheutuneesta vahingosta

– velvoittaa EKP:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

16 Tanskan kuningaskunta, Suomen tasavalta ja Ruotsin kuningaskunta tukevat kantajan vaatimuksia riidanalaisen päätöksen kumoamiseksi.

17 EKP vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– jättää kanteen tutkimatta tai toissijaisesti hylkää sen perusteettomana

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

18 Komissio tukee EKP:n vaatimuksia kumoamiskanteen hylkäämiseksi perusteettomana.

Kumoamisvaatimus

1. *Tutkittavaksi ottaminen*

Asianosaisten lausumat

19 EKP väittää ensinnäkin, että kantajan vaatimus, joka koskee riidanalaisen päätöksen kumoamista, on jätettävä tutkimatta, koska sillä ei ole kohdetta.

20 EKP huomauttaa aluksi, että se käyttää henkilöstönsä palvelukseenottamismenettelyissä ulkopuolisen palveluntarjoajan hallinnoimaa tietojärjestelmää. Kyseisen tietojärjestelmän kautta hakijat voivat jättää sähköisen hakemuksen ja antaa tarvittavat

henkilötiedot sekä opintojaan ja kokemustaan koskevat tiedot. Tietojärjestelmästä on mahdollista saada myös palvelukseenottamismenettelyä koskevia yleisiä tietoja, kuten tiedon hakijoiden määrästä. Kyseisen tietojärjestelmän tekninen toteutus ei kuitenkaan mahdollista kaikkia hakijaprofiileja koskevien tietojen poimimista. Jos hakija ei ollut hakenut uuteen avoimeen toimeen, hänen tietonsa myös poistuivat automaattisesti kyseisestä tietojärjestelmästä 24 kuukauden kuluttua, ja ainoastaan ulkopuolinen palveluntarjoaja pystyy palauttamaan ne maksua vastaan. Tällainen tietojärjestelmä on ollut käytössä joulukuusta 2004. Ennen kyseistä ajankohtaa järjestetyissä palvelukseenottamismenettelyissä hakemukset toimitettiin paperilla. Tietyistä viimeisimpiin hakemuksiin liittyvistä tiedoista laadittiin manuaalisesti tiivistelmiä taulukkolaskentaohjelman avulla.

21 Toiseksi EKP väittää, että sen palveluksessa olevan henkilöstön tehtäväkiertoon liittyvät tiedot voitiin saada vain toisesta EKP:n tietojärjestelmästä eli henkilöstöhallintoon ja palkkoihin liittyvästä järjestelmästä. Viimeksi mainittu tietojärjestelmä sisältää koko sen henkilöstön entisten ja nykyisten jäsenten tiedot vuodesta 1998 sekä harjoittelijoiden ja ulkopuolisen henkilöstön tiedot vuodesta 2007. EKP:n henkilöstön tehtäväkiertoa koskevat tiedot ovat saatavilla vuodesta 2004. Henkilöstön tehtäväkiertoa koskevat tiedot vuotta 2004 edeltävältä ajalta ovat saatavissa erillisessä tietokannassa, jota ei päivitetä. Lisäksi ulkoiseen henkilöstöön ja harjoittelijoihin liittyvistä tiedoista on olemassa toinen tietokanta ajanjaksolta 1999–2007.

22 Kolmanneksi EKP toteaa, että kertomukset on laadittu niiden laatimisajankohtana saatavilla olleiden raakatietojen systemaattisen järjestämisen ja analyysin perusteella. Se väittää selittäneensä kantajalle, ettei hänen tutustumispyyntöään olisi voitu täyttää pelkillä tietopoiminnoilla asianomaisista tietokannoista. Tämä olisi edellyttänyt

tietojen manuaalista keräämistä tarkasti määriteltyjen hakuparametrien avulla ja uusien kertomusten laatimista sähköisessä muodossa tai paperitulosteena.

23 EKP katsoo lisäksi, että koska tietyt tiedot poistuvat tietokannoista automaattisesti 24 kuukauden kuluttua ja koska niihin lisätään EKP:n järjestämiä uusia henkilöstön palvelukseenottamismenettelyjä koskevia tietoja, kertomusten laatimisessa käytettyä tietokokonaisuutta ei enää ollut saatavana sellaisena kuin se oli ollut kertomuksia laadittaessa. Vain joitakin otteita niistä tietokannoista, joita käytettiin tietojen systemaattisessa järjestämisessä kertomusten laatimiseksi, on säilytetty sattumanvaraisesti.

24 EKP päättelee tästä, ettei kumoamiskanteella ole kohdetta, koska kantaja yrittää saada oikeuden tutustua varsinaisiin tietokantoihin tai niistä poimittuihin otteisiin, joita ei EKP:n mukaan ole olemassa ja jotka olisi laadittava hänen pyyntöönsä vastaamiseksi.

25 EKP väittää toiseksi kantajan toisesta vaatimuksesta, että se on jätettävä tutkimatta, koska vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin tuomioistuimet eivät voi kumotessaan päätöksen, joka koskee yleisön oikeutta tutustua unionin toimielinten, elinten tai laitosten asiakirjoihin, määrätä kumotun päätöksen laatijaa toteuttamaan kumoamistuomiosta johtuvia toimenpiteitä.

26 Kantaja kiistää EKP:n väitteet ja väittää, että sen kanne on otettava tutkittavaksi.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

27 EKP:n väitteestä, jonka mukaan kumoamisvaatimuksella ei ole kohdetta, on ensinnäkin todettava, että se voidaan ymmärtää vain siten, ettei kantajalla ole mitään intressiä saada riidanalaista päätöstä kumotuksi, sillä vaikka päätös kumottaisiinkin, olisi mahdotonta antaa hänelle oikeutta tutustua hänen pyynnössään tarkoitettuihin tietokantoihin, joita ei ole olemassa.

28 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nostaman kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset täyttyvät vain, jos kantajalla on intressi saada riidanalainen toimi kumotuksi. Tällainen intressi edellyttää, että riidanalaisen toimen kumoamisella voi itsessään olla oikeusvaikutuksia ja että kanne voi mahdollisesti tuloksellaan tuottaa kantajalle jotakin hyötyä (ks. asia T-195/08, Antwerpse Bouwwerken v. komissio, tuomio 10.12.2009, Kok., s. II-4439, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

29 Kyseenalaistamatta edellisessä kohdassa tarkoitettua vakiintunutta oikeuskäytäntöä on nyt käsiteltävässä asiassa, joka koskee oikeutta tutustua asiakirjoihin, otettava huomioon myös se, että tehdessään päätöksen 2004/258 lainsäätäjä oli tietoinen siitä, että asiakirjojen tunnistaminen on erityisen vaikeaa ennen muuta tietoja etsivälle kansalaiselle, joka useimmiten ei tunne tiedot sisältäviä asiakirjoja ja joutuu kääntymään viranomaisen puoleen, jonka hallussa asiakirjat ja siten myös tiedot ovat (ks. analogisesti asia T-42/05, Williams v. komissio, tuomio 10.9.2008, 71 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

30 Näin ollen päätöksen 2004/258 6 artiklan 2 kohdan sanamuoto, jossa on käytetty verbejä ”pyytää” ja ”avustaa”, näyttää viittaavan siihen, että toimielimen, jolle pyyntö on osoitettu, on jo pelkästään sen toteamuksen perusteella, ettei tutustumispyyntö ole riittävän täsmällinen – riippumatta siitä, mikä tähän on syynä – otettava yhteyttä pyynnön esittäjään, jotta tämä määrittelisi pyydetyt asiakirjat mahdollisimman hyvin.

Kyse on siis asiakirjojen saamista yleisön tutustuttavaksi koskevasta säännöksestä, jossa yhteisön oikeusjärjestyksessä annettuihin hallintomenettelyä koskeviin takeisiin kuuluva hyvän hallintotavan periaate on esitetty virallisesti kirjallisessa muodossa. Avustamisvelvollisuus on siis ratkaisevan tärkeä päätöksessä 2004/258 määritellyn asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeuden tehokkaan vaikutuksen varmistamiseksi (ks. analogisesti edellä 29 kohdassa mainittu asia Williams v. komissio, tuomion 74 kohta).

31 Edellä esitetystä johtuu, ettei EKP voi heti hylätä asiakirjaan tutustumista koskevaa pyyntöä sillä perusteella, ettei siinä tarkoitettua asiakirjaa ole olemassa. Tällaisessa tapauksessa sen on päinvastoin kehotettava päätöksen 2004/258 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti hakijaa täsmentämään pyyntöään ja avustamaan hakijaa tässä ilmoittamalla hänelle sellaiset hallussaan olevat asiakirjat, jotka vastaavat tutustumispyynnössä tarkoitettuja asiakirjoja tai saattavat sisältää osan hakijan etsimistä tiedoista tai ne kaikki. EKP voi hylätä asiakirjaan tutustumista koskevan pyynnön sillä perusteella, ettei sillä ole kohdetta, vain siinä tapauksessa, että pyynnön esittäjä pyytää täsmennyksistä huolimatta edelleen saada tutustua asiakirjaan, jota ei ole olemassa.

32 Käsiteltävässä asiassa on muistettava, että kantajan alkuperäisessä pyynnössä tarkoitettiin erityisesti oikeutta saada tutustua ”tietokantoihin, joita käytettiin kertomusten tilastoanalyysien laatimiseen” (ks. edellä 4 kohta).

33 EKP hylkäsi tämän pyynnön sekä 23.7.2009 päivätyssä kirjeessään (ks. edellä 5 kohta) että riidanalaisessa päätöksessä lähinnä sillä perusteella, etteivät tietokannat, joihin kantaja pyysi saada tutustua, olleet päätöksessä 2004/258 tarkoitettuja asiakirjoja. Se ei sitä vastoin suinkaan kyseenalaistanut edellä mainittujen tietokantojen olemassaoloa.

34 Edellä 20–23 kohdassa lyhyesti esitetyissä perusteluissa EKP on tosin selvittänyt kantaansa huomattavasti yksityiskohtaisemmin. Se on lähinnä selittänyt, ettei ollut olemassa erityisiä kertomusten laadinnassa apuna käytettäviä tietokantoja, vaan että tässä suhteessa merkitykselliset tiedot sisältyivät hakemusten hallinnoinnissa käytettyyn tietojärjestelmään sekä sen erilaisiin henkilöstöhallinnossa käyttämiin tietokantoihin. EKP:n mukaan tiedot oli saatu edellä mainituista tietokannoista, ja niiden pohjalta oli laadittu kertomuksia.

35 EKP:n lisäselvitysten perusteella ei kuitenkaan voida millään tavoin katsoa, ettei kantajalla ollut intressiä vaatia riidanalaisen päätöksen kumoamista.

36 Riidanalainen päätös perustuu nimittäin kantajan kiistämään väitteeseen, jonka mukaan päätöstä 2004/258 ei sovelleta oikeuteen tutustua tietokantoihin tai niiden sisältämiin tietoihin.

37 Jos kantajan vastaväitteet hyväksyttäisiin ja riidanalainen päätös kumottaisiin tällä perusteella, EKP ei kylläkään olisi velvollinen antamaan kantajalle oikeutta tutustua tietokantoihin, joita ei ole olemassa. Sen olisi kuitenkin tässä tapauksessa pyydettävä kantajaa päätöksen 2004/258 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti täsmentämään hakemustaan saada tutustua asiakirjoihin ja avustettava häntä siinä mainitsemalla – kuten se on edellä 20–23 kohdassa lyhyesti esitetyissä perusteluissaan lähinnä tehnyt – ne hallussaan olevat tietokannat, jotka voivat sisältää kantajaa kiinnostavia tietoja.

38 Tästä seuraa, että kantajalla on oikeussuojan tarve ja että hänen kumoamisvaatimuksensa voidaan ottaa tutkittavaksi.

39 Kantajan toisesta vaatimuksesta velvoittaa EKP antamaan hänen ”tutustua tietokantoihin, jotka mahdollistivat kertomusten laatimisen” on toiseksi todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin yleisen tuomioistuimen ei kuulu

harjoittamansa laillisuusvalvonnan yhteydessä velvoittaa toimielimiä toimimaan tietyllä tavalla tai toimia niiden sijasta. Tätä laillisuusvalvonnan rajoitusta sovelletaan kaikissa asioissa, joita unionin yleinen tuomioistuin käsittelee, mukaan lukien asiakirjajulkisuutta koskevat asiat (asia T-204/99, Mattila v. neuvosto ja komissio, tuomio 12.7.2001, Kok., s. II-2265, 26 kohta).

40 Näin ollen kantajan toinen vaatimus on jätettävä tutkimatta.

2. *Asiakysymys*

41 Kantaja esittää kumoamisvaatimuksensa tueksi kolme kanneperustetta, joiden mukaan on tapahtunut oikeudellinen virhe ensinnäkin siksi, että riidanalainen päätös perustuu sellaiseen poikkeukseen oikeudesta tutustua asiakirjoihin, josta ei ole säädetty päätöksessä 2004/258, toiseksi siksi, että EKP on riidanalaisessa päätöksessä katsonut virheellisesti, etteivät tietokannat olleet päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja asiakirjoja, ja kolmanneksi siksi, että evätäkseen oikeuden tutustua kyseisiin tietokantoihin EKP on vedonnut riidanalaisessa päätöksessä virheellisesti työtaakkaan ja käytännön ongelmiin, joita tällainen tutustumisoikeus sille aiheuttaisi.

42 Väliintulokirjelmissään Tanskan kuningaskunta, Suomen tasavalta ja Ruotsin kuningaskunta vetoavat myös perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiin riidanalaisessa päätöksessä. Koska perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä koskeva peruste on oikeusjärjestyksen perusteita koskeva peruste, joka tuomioistuimen on tutkittava omasta aloitteestaan (asia C-166/95 P, komissio v. Daffix, tuomio 20.2.1997, Kok., s. I-983, 24 kohta ja asia T-404/06 P, ETF v. Landgren, tuomio 8.9.2009, Kok., s. II-2841,

137 kohta), tämä kysymys on tutkittava aluksi ennen kantajan kolmen kanneperusteen tutkimista.

Riidanalaisen päätöksen perustelut

Asianosaisten lausumat

43 Tanskan kuningaskunta, Suomen tasavalta ja Ruotsin kuningaskunta väittävät lähinnä, ettei riidanalaisessa päätöksessä esitetä oikeudellisesti riittävällä tavalla niitä seikkoja, joiden perusteella on päätelty, ettei kantajan tutustumispyyntö koske päätöksessä 2004/258 tarkoitettua asiakirjaa.

44 EKP ja komissio ovat esittäneet kirjalliset huomautuksensa edellä mainitusta väitteestä vastauksena unionin yleisen tuomioistuimen kirjalliseen kysymykseen. Ne väittävät lähinnä, että riidanalainen päätös on perusteltu oikeudellisesti riittävällä tavalla, joten väliintulijoiden edellä mainittu väite on hylättävä.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

45 Päätöksen 2004/258 7 artiklan 1 kohdassa ja 8 artiklan 1 kohdassa säädetään, että vastauksena pyyntöön saada tutustua sen asiakirjaan EKP joko päättää antaa pyydetyn asiakirjan tutustuttavaksi ja antaa asiakirjan tutustuttavaksi 9 artiklan mukaisesti tai ilmoittaa kirjallisesti, mistä syystä hakemus on hylätty kokonaan tai osittain.

46 Tästä seuraa, että EKP:n on perusteltava sekä päätös alkuperäisen asiakirjoihin tutustumista koskevan hakemuksen hylkäämisestä että päätös uudistetun hakemuksen hylkäämisestä.

47 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan, jota sovelletaan myös asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeuden alalla, perustelujen on oltava kyseessä olevan toimenpiteen luonteen mukaisia ja niistä on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmettävä toimenpiteen tehneen unionin toimielimen päättely siten, että niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt ja että unionin tuomioistuin voi tutkia toimenpiteen laillisuuden. Perusteluvelvollisuuden täyttymistä arvioitaessa on otettava huomioon asiaan liittyvät olosuhteet, muun muassa toimen sisältö, esitettyjen perustelujen luonne ja se tarve, joka niillä, joille kyseinen toimi on osoitettu tai joita se koskee suoraan ja erikseen, voi olla saada selvennystä tilanteeseen. Perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevia yksityiskohtia, sillä tutkittaessa sitä, ovatko toimen perustelut vaatimusten mukaisia, on otettava huomioon toimen sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt (ks. edellä 29 kohdassa mainittu asia Williams v. komissio, tuomion 94 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

48 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että EKP on noudattanut velvollisuuttaan ilmoittaa kantajalle ne syyt, joiden takia se on evännyt häneltä kokonaan tai osittain oikeuden tutustua hänen pyynnössään tarkoitettuihin tietokantoihin.

49 Sekä 23.7.2009 päivätyssä kirjeessä, jossa hylätään kantajan alkuperäinen tutustumispyyntö, että riidanalaisessa päätöksessä todetaan lähinnä, että kantajan tutustumispyyntö hylätään sillä perusteella, ettei se koske päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettua asiakirjaa.

50 Tästä seuraa erityisesti, ettei kantajan tutustumispyynnössä kyseessä olevia tietokantoja pidetä EKP:n mukaan päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettuina asiakirjoina. EKP on tässä yhteydessä väittänyt, että kyseisten tietokantojen sisällön tulostetut versiot olisivat olleet asiakirjoja ja että ne olisivat voineet olla tutustumispyynnön kohteena, mutta todennut, ettei tällaisia versioita ollut olemassa. Niiden laatiminen edellyttää sen mukaan tietojen systemaattiseen järjestämiseen ja lisäanalyysiin perustuvan uuden asiakirjan laatimista. Tästä menettelystä, joka EKP:n mukaan aiheuttaa huomattavan työtaakan, ei säädetä päätöksessä 2004/258 (ks. edellä 5 ja 7 kohta).

51 Tämän perustelun ansiosta kantaja on ymmärtänyt ne perusteet, joiden nojalla EKP on hylännyt sen tutustumispyynnön, ja voi saattaa hylkäämisen unionin tuomioistuimen tutkittavaksi – kuten se on tehnytkin – ja niiden perusteiden, joihin EKP on vedonnut kantajan tutustumispyynnön hylkäämiseksi, asianmukaisuutta tai virheellisyyttä on tutkittava kantajan kanteensa tueksi esittämien kanneperusteiden arvioinnin yhteydessä.

52 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusteluvelvollisuus on olennainen menettelymääräys, joka on erotettava perustelujen paikkansapitävyydestä, koska viimeksi mainittu koskee riidanalaisen päätöksen aineellista lainmukaisuutta (ks. yhdistetyt asiat T-239/04 ja T-323/04, Italia v. komissio, tuomio 12.9.2007, Kok., s. II-3265, 117 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Perustelujen mahdollinen virheellisyys ei nimittäin vielä merkitse perustelujen puuttumista (ks. asia T-368/09 P, Sevenier v. komissio, tuomio 8.7.2010, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

53 Näin ollen on todettava, että riidanalainen päätös on perusteltu oikeudellisesti riittävällä tavalla, sanotun kuitenkaan rajoittamatta näiden perustelujen perusteltavuuden tarkastelua jäljempänä. Tässä yhteydessä on aiheellista tutkia ensiksi toinen kanneperuste, jonka mukaan on tapahtunut oikeudellinen virhe, koska EKP on

riidanalaisessa päätöksessä virheellisesti katsonut, etteivät tietokannat olleet päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja asiakirjoja.

Toinen kanneperuste, jonka mukaan on tapahtunut oikeudellinen virhe, koska EKP on riidanalaisessa päätöksessä virheellisesti katsonut, etteivät tietokannat olleet päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja asiakirjoja

Asianosaisten ja väliintulijoiden lausumat

54 Kantaja sekä Tanskan kuningaskunta, Suomen tasavalta ja Ruotsin kuningaskunta väittävät aluksi, että tulkittaessa asiakirjan käsitettä päätöksen 2004/258 mukaisesti on otettava huomioon asetuksen N:o 1049/2001 antamisen taustalla olevat periaatteet sekä sen soveltamiseen liittyvä oikeuskäytäntö, etenkin kun kyseiseen asetukseen on viitattu edellä mainitun päätöksen johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa.

55 Kantajan vaatimuksia tukevien väliintulijoiden mielestä asiakirjan käsitettä, joka on määritelty samoin sanamuodoin sekä päätöksessä 2004/258 että asetuksessa N:o 1049/2001, on tulkittava molemmissa tapauksissa yhdenmukaisesti ja laajasti siten, että otetaan huomioon teknologinen kehitys. Suomen tasavalta lisää, että käsitteen liian suppea tulkinta johtaa välillisesti siihen, että niiden poikkeusten, jotka koskevat yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin, soveltamisalaa laajennetaan vastoin oikeuskäytäntöä, jonka mukaan kyseisiä poikkeuksia on tulkittava ja sovellettava suppeasti.

56 Kantaja väittää, että riidanalaisessa päätöksessä on oikeudellinen virhe, koska EKP ei pitänyt tietokantaa asiakirjana, joka voi olla päätökseen 2004/258 perustuvan tutustumispyynnön kohteena. Hänen mukaansa EKP on riidanalaisessa päätöksessä virheellisesti katsonut edellä mainitussa päätöksessä tarkoitetun tietokannan asiakirjaluonteen riippuvan siitä, onko kyseisestä tietokannasta olemassa tulostettu versio. Kyseisen päätöksen 3 artiklan a alakohdan sanamuodon perusteella tietokanta on kuitenkin kantajan mukaan sellaisenaan asiakirja. Kantaja vetoaa tässä yhteydessä asiassa C-444/02, Fixtures Marketing, 9.11.2004 annettuun tuomioon (Kok., s. I-10549, 30 kohta), jonka hän katsoo myös tukevan väitettään, ja täsmentää, että hänen tutustumispyyntönsä koski EKP:n asianomaisten tietokantojen raakatietoja, toisin sanoen käsittelemättömiä tietoja.

57 Kantaja lisää, ettei hänen pyyntönsä hyväksyminen suinkaan edellytä uuden asiakirjan laatimista. Hänen mukaansa on ainoastaan tarpeen valita tietyt muuttujat ja jäljentää ne, mikä on asiakirjan valikoivaa jäljentämistä vastaava toimenpide. Vastauksena väitteeseen, jonka mukaan päätöksessä 2004/258 tarkoitetun asiakirjan on oltava jossain määrin pysyvä, kantaja korostaa, että kyse on lisäperusteesta, joka ei sisälly edellä mainitun päätöksen 3 artiklan a alakohdassa esitettyyn määritelmään.

58 Vaikka kantajaa tukevat kolme väliintulijaa tukevat kantajan vaatimuksia riidanalaisen päätöksen kumoamiseksi, niillä kullakin on hieman erilainen käsitys siitä, ovatko tietokanta ja sen sisältämät tiedot päätöksessä 2004/258 tarkoitettuja asiakirjoja.

59 Tanskan kuningaskunta väittää, ettei tietokanta sellaisenaan ole asiakirjojen saatavuutta koskevien säännösten mukainen asiakirja; kyseiset säännökset koskevat vain olemassa olevia yksittäisiä ja tarkasti määriteltyjä asiakirjoja. Kaikkea sitä, mikä voidaan poimia tietokannasta tavanomaisen tai rutiiniluonteisen haun avulla siten, ettei se aiheuta kohtuutonta työtaakkaa, on pidettävä asiakirjana, joka voi olla

tutustumispyynnön kohteena. Tanskan kuningaskunta katsoo näin ollen, että EKP:n olisi pitänyt tutkia, olisiko kantajan pyytämät tiedot voitu poimia sen tietokannoista tavanomaisella haulla, ja jos vastaus on myöntävä, hyväksyä kantajan pyyntö saada tutustua asiakirjoihin.

60 Ruotsin kuningaskunta kiistää riidanalaisessa päätöksessä esitetyn väitteen, jonka mukaan kantajan tutustumispyyntö ei koskenut asiakirjoja. Sen mukaan EKP oli päätöksen 2004/258 mukaisesti velvollinen sallimaan tutustumisen tietokantaan sähköisessä muodossa tallennettuihin tietoihin, ellei jokin edellä mainitun päätöksen 4 artiklassa säädetyistä poikkeuksista estä sitä. Se, ettei sähköisesti tallennettuja tietoja ollut järjestetty fyysisesti määrättyyn järjestykseen, vaan ne olivat yksinomaan loogisessa järjestyksessä, ei voi johtaa erilaiseen päätelmään. Asianomaisten tietojen tallennuspaikalla ei myöskään ole merkitystä.

61 Ruotsin kuningaskunnan mukaan tutustumispyyntö ei kuitenkaan voi koskea tietokannasta poistettuja tietoja. Toimielintä ei myöskään voida tutustumispyynnön täyttämiseksi vaatia hankkimaan sellaisia tietoja, joita sillä ei ole hallussaan.

62 Tanskan kuningaskunta ja Ruotsin kuningaskunta väittävät lisäksi, että Euroopan oikeusasiamiehelle tehdystä kantelusta 1693/2005/PB esittämissään huomautuksissa komissio on itsekin tulkinnut asetuksessa N:o 1049/2005 käytettyä asiakirjan käsitettä siten, että kyseinen käsite viittaa myös tietokannasta tehtyjen tavanomaisten hakujen tulokseen.

63 Suomen tasavalta katsoo, että riidanalainen päätös perustuu päätöksessä 2004/258 määritellyn asiakirjan käsitteen liian suppeaan tulkintaan. Sen mukaan käsite kattaa

myös kaikki tietokannan tietojen yhdistelmät, jotka voidaan tuottaa kyseisen tietokannan työkalujen avulla. Sillä, ettei asianomainen toimielin käytä tällaista hakua päivittäisessä toiminnassaan, vaikka se olisi mahdollista, ei tässä yhteydessä ole merkitystä. Se toteaa vielä toissijaisesti, että vaikka tietokannan sisältämät tiedot eivät olisi edellä mainitussa päätöksessä tarkoitettuja asiakirjoja, EKP:n olisi pitänyt antaa kantajalle tiedoksi kaikki tulostettavissa olevat erilliset asiakirjat, joilla voitiin vastata hänen tutustumispyyntönsä.

64 Kantaja sekä Suomen tasavalta ja Ruotsin kuningaskunta vetoavat myös päätöksen 2004/258 6 ja 9 artiklaan. Näiden säännösten perusteella tutustumispyynnössä tarkoitetun asiakirjan mahdollisia tunnistamisvaikeuksia tai käytännön ongelmia, mukaan luettuna kohtuuton työtaakka, jonka myöntävä vastaus tällaiseen pyyntöön voi EKP:lle aiheuttaa, eivät ole päteviä perusteluja pyynnön hylkäämiselle. Näin on etenkin siksi, että EKP voi kääntyä tutustumispyynnön esittäjän puoleen saadakseen tarvittaessa tältä välttämättömiä täsmennyksiä, jotta voi päästä hänen kanssaan sovitteluratkaisuun. Se voi myös tarvittaessa myöntää oikeuden tutustua pitkään asiakirjaan sen omissa tiloissa.

65 Lopuksi kantaja riitauttaa myös EKP:n väitteen, jonka mukaan tietokantaa on mahdotonta merkitä asetuksen N:o 1049/2001 11 artiklassa säädetyn kaltaiseen rekisteriin. Kantaja vetoaa tässä yhteydessä Eurostatin (Euroopan unionin tilastotoimisto) käytäntöön; sen mukaan Eurostat ehdottaa mahdollisuutta tutustua verkossa erilaisiin tilastosarjoihin.

66 EKP huomauttaa ensinnäkin, ettei siihen sovelleta EY 255 artiklaa eikä asetusta N:o 1049/2001. Päätöksessä 2004/258 tosin viitataan EU 1 artiklaan ja edellä mainittua asetusta koskevaan yhteiseen julistukseen. Edellä mainittu päätös on EKP:n mukaan kuitenkin Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja EKP:n perussäännön sekä EKP:n työjärjestyksen 23 artiklan perusteella toteutettu toimenpide. Vaikka asetuksessa

N:o 1049/2001 ja päätöksessä 2004/258 käytetäänkin samankaltaisia ilmauksia, päätöksen tarkoituksena ei ole ulottaa asetuksen soveltamista EKP:n asiakirjoihin. EKP:n mukaan kyseisen päätöksen käsitteille on annettava sellainen merkitys, joka sopii yhteen sen asiakirjojen saamista yleisön tutustuttavaksi koskevien erityissäännösten tavoitteiden kanssa.

67 EKP ja komissio huomauttavat lisäksi, että edellä 56 kohdassa mainitussa asiassa Fixtures Marketing annettu tuomio, johon kantaja vetoaa, koskee tietokantojen oikeudellisesta suojasta 11.3.1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/9/EY (EYVL L 77, s. 20) tulkintaa. Kyseisellä tuomiolla ei siis ole merkitystä nyt käsiteltävässä asiassa, joka koskee päätöksen 2004/258 tulkintaa. EKP huomauttaa lisäksi, ettei kantaja ole vedonnut edellä mainitun päätöksen lainvastaisuuteen; kyseistä päätöstä koskee joka tapauksessa lainmukaisuusolettama.

68 EKP:stä poiketen komissio katsoo, että kun otetaan huomioon päätöksessä 2004/258 oleva viittaus asetukseen N:o 1049/2001 ja edellä mainituissa teksteissä asiakirjan käsitteestä esitetyt samanlaiset määritelmät, kyseisen päätöksen 3 artiklassa esitetyn määritelmän tulkinnan on oltava yhteensopiva edellä mainitun asetuksen tekstin ja siinä säädetyn järjestelmän kanssa.

69 EKP tuo toiseksi esiin tiettyjä näkökohtia, jotka liittyvät päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitetun asiakirjan ominaispiirteisiin. Koska kyseisessä säännöksessä esitetty määritelmä koskee ”mitä tahansa tallennetta”, sen tavoitteena on kattaa mahdollisimman suuri määrä reaalimaailman aineistoja. Myöskään kyseessä olevan sisällön tallennusmuodolla – sähköinen tai jokin muu – ei ole merkitystä. Aineistoa on näet pidettävä tässä määritelmässä tarkoitettuna asiakirjana riippumatta siitä, onko EKP valmistellut tai laatinut sen vai onko se ainoastaan sen hallussa.

70 EKP:n ja komission mukaan päätöksessä 2004/258 olevaa asiakirjan käsitteen määritelmää on tarkasteltava kyseisen päätöksen muiden säännösten – erityisesti sen 6 ja 9 artiklan – asiayhteydessä ja sitä on tulkittava johdonmukaisesti. Kahdesta viimeksi mainitusta artiklasta ilmenee, että päätöksessä tarkoitetut asiakirjat on voitava toimittaa pyynnön esittäjälle sellaisenaan puuttumatta niiden sisältöön tai muotoon, että niiden on oltava olemassa erillisinä ja konkreettisina asiakirjoina, joita ei tarvitse laatia, sekä oltava riittävän pysyvässä muodossa, jotta niillä voi olla sisältö. Näin on erityisesti silloin, kun teksti on paperiarkilla tai sähköisessä asiakirjassa.

71 EKP väittää lisäksi, että päätöksessä 2004/258 tarkoitetun asiakirjan käsitteestä tehdyn tulkinnan on oltava kyseisen päätöksen tarkoituksen mukainen, toisin sanoen mahdollistettava se, että EKP voi arvioida asiakirjan antamisesta tiedoksi yleisölle aiheutuvan mahdollisen haitan ja määritellä, estääkö jokin kyseisen päätöksen 4 artiklassa mainituista poikkeuksista sen tiedoksi antamisen. Tämä tarkoitus tukee myös väitettä, jonka mukaan asiakirjan käsite edellyttää tietynlaista pysyvyyttä ja asianomaisen aineiston konkreettista luonnetta lukuun ottamatta sellaista aineistoa, jonka sisältöä voidaan muuttaa jatkuvasti tai tapauskohtaisesti.

72 EKP toteaa vielä, ettei päätöksessä 2004/258 eikä unionin oikeudessa yleisesti säädetä yleisön tiedonsaantioikeudesta. Edellä mainitussa päätöksessä käytettyä asiakirjan käsitettä ei näin ollen voida tulkita siten, että se johtaa tosiasiassa tällaisen oikeuden tunnustamiseen.

73 EKP ja komissio väittävät kolmanneksi, etteivät tietokannat, joihin kantajan tutustumispyynnössä viitataan, ole päätöksessä 2004/258 tarkoitettuja asiakirjoja. Kantajan väite, jonka mukaan riidanalaisessa päätöksessä todettiin, että ainoastaan tietokannan tulostetut versiot ovat asiakirjoja, perustuu niiden mukaan kyseisen päätöksen liian yksinkertaistavaan tulkintaan. EKP:n ja komission mukaan kantajan tutustumispyynnössä tarkoitetut tietokannat eivät ole rekisteri eivätkä asiakirjakokoelma, eivätkä ne

perustu asiakirjoihin, toisin kuin EUR-Lexin kaltainen asiakirjatietokanta. Kyseisten tietokantojen sisältämiä tietoja voidaan käyttää vain sisäisten asiakirjojen laatimiseen tiettyä tarkoitusta varten niiden tiedonkeruu- ja systemointityökalujen avulla, joita varsinaisissa tietokannoissa on saatavilla. EKP katsoo näin ollen, ettei sen tietokantojen sisältämiä tietoja voida sellaisenaan luovuttaa kantajalle. Sen mukaan uuden asiakirjan laatiminen on välttämätöntä kantajan pyyntöön vastaamiseksi. Tämä kuitenkin ylittää päätöksen 2004/258 soveltamisalan. EKP:n mukaan kantaja ei myöskään ole selittänyt syitä siihen, miksi sen pyynnössä tarkoitetut tietokannat ovat asiakirjoja.

74 Komissio toteaa samassa asiayhteydessä, että kantaja halusi pyynnöllään saada oikeuden tutustua tietokantoihin sellaisenaan. Komission mukaan kyseiset tietokannat kuitenkin sisältävät tietojen lisäksi muun muassa niiden käyttöön tarvittavan ohjelmiston, hakutyökaluja sekä loogisia ja systeemisiä yhteyksiä. Kantajan tutustumispyynnöllä on komission mukaan siis asiakirjaan tutustumista laajempi ulottuvuus. Tosiasiassa kantaja haluaa saada oikeuden käyttää työkalua, jonka avulla hänen on mahdollista laatia omia asiakirjoja valitsemiensa hakuperusteiden mukaisesti.

75 EKP ja komissio toteavat toiseksi, että kantajan tutustumispyynnössä tarkoitetut tietokannat eivät ole sisällöllisesti riittävän pysyviä, jotta ne voitaisiin luokitella asiakirjoiksi. Niiden sisältö nimittäin muuttuu jatkuvasti, kun tietoja lisätään tai poistetaan. Komissio huomauttaa myös samassa asiayhteydessä, että päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa käytetty ilmaus ”laatimaa tai hallussa olevaa” ja sen 5 artiklassa käytetty ilmaus ”peräisin olevia” tukevat tätä väitettä. Sama pätee sen mukaan viittauksiin, joita edellä mainitun päätöksen 6 artiklan 3 kohdassa on tehty ”erittäin pitkään asiakirjaan” ja sen 7 artiklan 3 kohdassa ja 8 artiklan 2 kohdassa ”erittäin suureen

määrään asiakirjoja". Tällaiset määrälliset viittaukset edellyttävät pysyvää sisältöä, joka voidaan yksilöllistää.

76 EKP ja komissio toteavat kolmanneksi, että sen hyväksyminen, että käsiteltävässä asiassa kyseessä olevat tietokannat ovat asiakirjoja, jotka voivat olla tutustumispyynnön kohteena, aiheuttaa useita käytännön ongelmia. Jokaisen tutustumispyynnössä tarkoitetun asiakirjan tutkiminen konkreettisesti ja erikseen oikeuskäytännön mukaisesti edellyttää pysyvää ja tunnistettavaa asiakirjaa ja on näin ollen mahdotonta, kun on kyse tietokannasta, jonka sisältö muuttuu jatkuvasti.

77 On myös mahdotonta tutkia, onko jokin päätöksen 2004/258 4 artiklassa säädetyistä poikkeuksista esteenä pyydetyn tutustumisoikeuden myöntämiselle varsinkin siinä tapauksessa, että tietokanta sisältää suuren määrän henkilötietoja.

78 Asetuksessa N:o 1049/2001 säädetyt toimenpiteet, joiden tarkoituksena on helpottaa tutustumisoikeuden käyttöä, kuten asiakirjarekisterit tai julkaiseminen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, vahvistavat EKP:n ja komission mukaan sen, että lainsäätäjä on tarkoittanut erityisesti yksittäisiä asiakirjoja, lukuun ottamatta käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltaisia tietokantoja. Se, ettei päätöksessä 2004/258 säädetä asetuksen N:o 1049/2001 11 artiklassa säädetyn kaltaisen asiakirjarekisterin perustamisesta, ei voi johtaa päinvastaiseen päätelmään.

79 EKP ja komissio vetoavat neljänneksi Euroopan unionin tietokantojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 10.12.2008 annettuun oikeusasiamiehen kertomukseen, komission vihreään kirjaan "Yleisön oikeus saada tietoja Euroopan yhteisön toimielinten hallussa olevista asiakirjoista – Tarkistaminen" (KOM(2007) 185 lopullinen), ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi (KOM(2008) 229 – lopullinen COD 2008/0090) sekä Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 1049/2001 säädettyjen periaatteiden toteuttamisesta annettuun komission

kertomukseen (KOM(2004) 45 lopullinen), jotka kaikki tukevat niiden mukaan väitettä, etteivät tietokannat ole asiakirjoihin tutustumista koskevissa säännöksissä tarkoitettuja asiakirjoja.

80 Komissio väittää, että myös asetuksen N:o 1049/2001 syntyhistoria vahvistaa väitteen, jonka mukaan tietokantaa ei voida pitää kyseisessä asetuksessa ja päätöksessä 2004/258 tarkoitettuna asiakirjana. Väitteidensä tueksi se viittaa joihinkin kyseisen asetuksen antamista edeltäviin asiakirjoihin.

81 EKP toteaa lisäksi, että nimenomaan siksi, etteivät sen tietokantoihin sisältyvät tiedot ole asiakirjoja, se laati kertomukset täyttääkseen oikeuskäytännössä tunnustetun velvoitteensa (asia T-264/04, WWF European Policy Programme v. neuvosto, tuomio 25.4.2007, Kok., s. II-911, 61 kohta) laatia ja säilyttää toimintaansa koskevat asiakirjat.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

– Tietokannan käsite

82 On todettava, että kaikki asianosaiset ja väliintulijat viittaavat perusteluissaan tietokannan käsitteeseen, mutta eivät kuitenkaan määrittele sitä. Tämän kanneperusteen tutkiminen on siis välttämätöntä aloittaa kyseisen käsitteen analyysillä.

83 Tässä yhteydessä on todettava, että vaikka – kuten EKP perustellusti huomauttaa (ks. edellä 67 kohta) – direktiivin 96/9 1 artiklan 2 kohdassa esitetty tietokannan käsitteen määritelmä on merkityksellinen vain kyseisen direktiivin soveltamisen kannalta, analyysiä voidaan sen pohjalta kehitellä. Tämä pätee varsinkin siksi, että istunnossa EKP, joka piti kiinni väitteestään, ettei direktiiviä 96/9 voida soveltaa nyt käsiteltävään asiaan, vahvisti unionin yleisen tuomioistuimen kysymykseen antamassaan vastauksessa, että tietoteknisestä näkökulmasta ne sen tietokannat, joista on kyse käsiteltävässä asiassa, kuuluvat selvästi edellä mainitun määritelmän piiriin, mikä kirjattiin istuntopöytäkirjaan.

84 Direktiivin 96/9 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetaan tietokannalla ”teosten, tietojen tai muiden itsenäisten aineistojen kokoelmaa, jotka on järjestetty järjestelmällisellä tai menetelmällisellä tavalla ja johon elektronisesti tai muulla tavoin on mahdollistettu yksilöllinen pääsy”.

85 Kuten yhteisöjen tuomioistuin edellä 56 kohdassa mainitussa asiassa Fixtures Marketing annetussa tuomiossa (tuomion 29 ja 30 kohta) toteaa, luokitteleminen tietokannaksi edellyttää ensinnäkin kokoelmaa, joka muodostuu ”itsenäisistä aineistoista” eli sellaisista aineistoista, jotka ovat erotettavissa toisistaan niin, ettei erottaminen vaikuta aineistojen informaatiosisällön tai kirjallisen, taiteellisen, musiikillisen tai muun sisällön arvoon. Se edellyttää toiseksi sitä, että kokoelman muodostavat itsenäiset aineistot on järjestetty järjestelmällisellä tai menetelmällisellä tavalla ja että aineistoihin on jollain tavoin mahdollistettu yksilöllinen pääsy. Tällä ei tarkoiteta sitä, että tämän järjestelmällisen tai menetelmällisen järjestämistavan pitäisi fyysisesti näkyä, vaan tämä edellytys merkitsee, että kokoelma on kiinteällä tallennusalustalla, olipa tämä alusta millainen hyvänsä, ja että kokoelmaan liittyy sellainen tekninen keino, kuten elektroninen, elektromagneettinen tai elektro-optinen menetelmä, tai muu keino, kuten hakemisto, sisällysluettelo, rakennetiedot tai luokitteluperiaatteet, joka mahdollistaa jokaisen kokoelmaan kuuluvan itsenäisen aineiston paikallistamisen.

86 Tämän toisen edellytyksen perusteella direktiivissä 96/9 tarkoitettu tietokanta, jolle on ominaista se, että siihen kuuluu jokaisen siihen sisältyvän aineiston löytämisen mahdollistava keino, voidaan erottaa sellaisesta aineistokokoelmasta, josta voidaan saada informaatiota mutta johon ei liity keinoa siihen sisältyvien yksittäisten aineistojen käsittelemiseksi (edellä 56 kohdassa mainittu asia Fixtures Marketing, tuomion 31 kohta).

87 Tämän analyysin perusteella tuomioistuin päätteli, että direktiivin 96/9 1 artiklan 2 kohdan mukaan tietokannan käsitteellä tarkoitetaan kokoelmaa, joka sisältää sellaisia teoksia, tietoja tai muita aineistoja, jotka ovat erotettavissa toisistaan niin, ettei erottaminen vaikuta niiden sisällön arvoon, ja johon kuuluu sellainen menetelmä tai järjestelmä, joka mahdollistaa jokaisen kokoelmaan sisältyvän aineiston löytämisen, olipa tämä menetelmä tai järjestelmä luonteeltaan millainen hyvänsä (edellä 56 kohdassa mainittu asia Fixtures Marketing, tuomion 32 kohta).

– Päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa olevasta asiakirjan käsitteen määritelmästä tehty analyysi

88 Päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa olevan asiakirjan määritelmän eri näkökohdat on analysoitava. Tässä yhteydessä on ensinnäkin todettava, että määritelmässä käytetyistä ilmaisuista ”tallenne”, ”tallennettua”, ”tallennetta”, ”laatimaa” ja ”hallussa olevaa” ilmenee implisiittisesti mutta selvästi, että tarkoitetaan säilytettyä sisältöä, joka voidaan jäljentää tai johon voidaan tutustua sen tuottamisen jälkeen. Aineistot, joita ei ole säilytetty, eivät siis ole asiakirjoja, vaikka ne olisivatkin EKP:n tiedossa.

89 Jos EKP:n henkilöstön jäsenten kokouksessa pidettyjä puheenvuoroja ei tallenneta äänitallennuslaitteilla tai audiovisuaalisilla tallennuslaitteilla eikä merkitä pöytäkirjaan, kyse ei voi olla asiakirjasta, joka voi olla tutustumispyynnön kohteena, vaikka

kokouksen osanottajat muistaisivat tarkasti keskustelujensa sisällön (ks. vastaavasti ja analogisesti edellä 81 kohdassa mainittu asia WWF European Policy Programme v. neuvosto, tuomion 76–78 kohta).

90 Päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdasta ilmenee toiseksi, ettei sisällön tallennusvälineellä ole merkitystä sen ratkaisemisessa, onko kyseinen sisältö asiakirja vai ei. Kyseeseen voivat näin ollen tulla sekä paperin kaltaiset perinteiset tallennusvälineet että kehittyneemmät tallennusvälineet, kuten erilaiset sähköiset muistilaitteet (kiintolevy, sähköinen muistisiru jne.), tai erilaiset ääni- ja kuvatallenteisiin tai audiovisuaalisiin tallenteisiin käytetyt välineet (CD, DVD, videokasetit jne.). Kyseinen määritelmä kattaa jo periaatteessa kaikki tulevaisuudessa mahdollisesti kehitettävät uudet muistimuodot tai tallennuskeinot.

91 Päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdan sanamuodon mukaan tarkoitetaan ”mitä tahansa –– tallennetta”. Toisin sanoen tallennetun sisällön tyypillä ja laadulla ei myöskään ole merkitystä. Kaikentyyppisten tallenteiden hyväksyminen edellyttää nimittäin kaikkien sellaisten sisältöjen hyväksymistä, jotka voidaan tallentaa erilaisille hyväksytyille välineille. Näin ollen edellä mainitun päätöksen määritelmän mukainen asiakirja voi sisältää sanoja, lukuja tai mitä tahansa muita merkkejä, mutta myös kuvia ja äänitallenteita, kuten puheita, tai kuvatallenteita, kuten elokuvan.

92 Ainoa päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettuun sisältöön liittyvä rajoitus on ehto, jonka mukaan kyseisen sisällön on koskettava EKP:n politiikkoja, toimintaa tai päätöksiä.

93 Samoista syistä päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa olevasta asiakirjan määritelmästä voidaan neljänneksi päätellä, ettei sisällön koolla, pituudella, merkittävyydellä tai esitystavalla ole merkitystä sen kysymyksen kannalta, kuuluuko kyseinen sisältö määritelmän piiriin.

94 Näin ollen on todettava, että päätöksessä 2004/258 tarkoitettu asiakirja voi olla monisatasivuinen kirja tai paperiarkki (edellä 70 kohdassa lyhyesti esitetyn EKP:n perustelun mukaan), jossa on vain yksi sana tai numero, esimerkiksi nimi tai puhelinnumero. Samoin asiakirja voi käsittää muutakin kuin tekstiä, kuten kirjeen tai tutkielman – se voi käsittää myös taulukon, hakemiston tai luettelon, kuten puhelinluettelon tai hinta- tai varaosaluettelon.

– Kantajan tutustumispyynnön kohde

95 Kuten edellä 82–87 kohdassa esitetyistä seikoista ilmenee, tietokannan käsitteellä ei tarkoiteta pelkästään kaikkia tällaisen tietokannan sisältämiä tietoja vaan myös siihen kuuluvaa teknistä keinoa, joka mahdollistaa kyseisten tietojen järjestelmällisen ja menetelmällisen järjestämisen sekä niiden keräämisen kohdennetusti ja yksitellen.

96 On kuitenkin todettava, ettei kantaja ole alkuperäisessä hakemuksessaan ja uudistetussa hakemuksessa eikä unionin yleiselle tuomioistuimelle toimittamissaan kirjelmissä erottanut selvästi toisistaan tietokannan sisältämiä tietoja ja varsinaista tietokantaa, joka, kuten juuri on todettu, on merkitykseltään laajempi käsite.

97 Vaikka kantaja alkuperäisessä hakemuksessaan (ks. edellä 4 kohta) viittasikin ”tietokantoihin, joita käytettiin kertomusten tilastoanalyysien laatimiseen”, uudistetussa hakemuksessaan (ks. edellä 6 kohta) hän totesi, että ”pyydetyt tiedot [olivat] tosiasiassa sähköisessä muodossa (tietokannat) tallennettua ja EKP:n laatimaa sisältöä”. Näin ollen hän antoi sellaisen vaikutelman, että hänen tutustumispyyntönsä koski ainoastaan yhden EKP:n tietokannan sisältämiä tietoja. Hän vaikuttaa myös käyttävän ilmausta ’tietokanta” kollektiivisena nimityksenä sen sisältämille tiedoille ottamatta lainkaan huomioon sen rakenteellisia seikkoja.

98 Vaikka kantaja viittaa lisäksi kannekirjelmänsä tämän kanneperusteen otsakkeessa tietokannan asiakirjaluonteeseen, vastauksessa hän väittää yhtäältä, että tietokanta on samalla kertaa sisältö ja se, joka sisältää, ja toisaalta, että hänen tutustumispyyntönsä koskee ainoastaan raakatietoja.

99 Myöskään selvitykset, joita kantaja on antanut vastauksena unionin yleisen tuomioistuimen kysymykseen, eivät ole pystyneet hälventämään tästä käsitteiden epätarkkuudesta johtuvaa sekaannusta. Kun kantajalta tiedusteltiin, koskiko hänen tutustumispyyntönsä pelkästään yhteen EKP:n tietokantaan sisältyviä tietoja, vai oliko sen katsottava tarkoittavan myös tällaisen tietokannan muita osia, jotka hänen oli täsmennettävä, kantaja totesi, että hän oli tosiasiassa pyytänyt saada tutustua ”tietokantaan” saadakseen ”esimerkiksi taulukon, joka voisi sisältää tietoja henkilöstön palvelukseen ottamisesta ja tehtäväkierrosta”. Hän totesi, että jos tällainen tietokanta oli olemassa, hän halusi saada siitä ”valokopion” ja lisäsi, että hän odotti saavansa ”kyseisen tietokannan, kyseisen koosteen”. Hän jatkoi toteamalla, että jos EKP:llä ei ollut tällaista taulukkoa tai koostetta, oli varmastikin olemassa henkilöstötiedostoja, joita hän olisi voinut hyödyntää. Kun kantajalta tiedusteltiin, oliko hänen selvitystensä perusteella oikein päätellä, että valokopio olisi riittänyt hänelle ja ettei hän näin ollen pyytänyt tietokantaan kuuluvia työkaluja, hän vastasi, että ”aluksi” valokopio

olisi todellakin riittänyt, mutta että jatkossa hän mahdollisesti tarvitsisi tietokannassa saatavilla olevia työkaluja. Kaikki nämä toteamukset merkittiin istuntopöytäkirjaan.

100 Nyt käsiteltävän asian muut asianosaiset ja väliintulijat viittaavat väitteissään vuoroin tietokantaan sisältyviin tietoihin ja vuoroin tietokantaan sellaisenaan.

101 Kun otetaan huomioon myös kantajan istunnossa esittämät selvitykset, on katsottava, että kantajan tutustumispyyntö koski vähintäänkin tutustumista kaikkiin yhden tai useamman EKP:n tietokannan sisältämiin tietoihin, vaikka ei välttämättä ole pois suljettua, että se koski myös näiden tietokantojen muita osia. Näin ollen on tutkittava ensisijaisesti, ovatko kaikki tietokannan sisältämät tiedot päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettu asiakirja, mutta kysymystä siitä, voiko pyyntö saada tutustua asiakirjoihin koskea myös tällaisen tietokannan muita osia, on tarvittaessa tarkasteltava ainoastaan toissijaisesti.

– Tietokannan kaikkien tietojen luokittelu päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitetuksi asiakirjaksi

102 On todettava, että kuten edellä 82–87 kohdassa esitetyistä seikoista ilmenee, tietokannan ominaispiirteisiin kuuluvat yhtäältä minkä tahansa sisällön olemassaolo (tiedollisen, kirjallisen, taiteellisen, musiikillisen jne.) ja toisaalta minkä tahansa sellaisen pysyvän välineen olemassaolo, jolle kyseinen sisältö on tallennettu.

103 On siis todettava, että direktiivin 96/9 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun tietokannan kaikilla tiedoilla on päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdan mukaiset asiakirjan kaksi keskeistä ominaispiirrettä, koska ne muodostavat välineelle tallennetun sisällön. Tämä päätelmä pätee myös käsiteltävässä asiassa kyseessä olevien EKP:n tietokantojen tietoihin, jotka, siltä osin kuin ne liittyvät EKP:n toimintaan, kuuluvat edellä esitetyn määritelmän piiriin, kuten jo todettiin.

104 EKP ja komissio väittävät kuitenkin edellä 73 kohdassa lyhyesti esitetyissä perusteluissaan lähinnä, ettei tietokanta ole päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettu asiakirja ja ettei sen sisältämiä tietoja näin ollen voida pitää asiakirjoina vain siksi, että ne on sisällytetty kyseiseen tietokantaan.

105 EKP ja komissio eivät ole selittäneet, mistä päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettu asiakirja niiden mukaan koostuu, eivätkä selvittäneet syitä siihen, miksi tutustumispyynnössä ei voitaisi tarkoittaa tietokantaan sisältyviä tietoja. Ero, jonka komissio yrittää tehdä EUR-Lexin kaltaisten asiakirjatietokantojen ja muunlaisten tietokantojen välille, herättää samat kysymykset.

106 Vaikka EKP ja komissio eivät sitä mainitsekaan, niiden perustelut, joista on kyse edellä 105 kohdassa, vaikuttavat perustuvan implisiittisesti olettamaan, jonka mukaan jokin tieto ei yksittäin tarkasteltuna muodosta kooltaan tai laadultaan riittävää sisältöä ollakseen päätöksessä 2004/258 tai asetuksessa N:o 1049/2001 tarkoitettu asiakirja.

107 Jos tämä olettama hyväksyttäisiin – kun otetaan huomioon edellä 87 kohdassa mainitut tietokantojen ominaispiirteet – olisi mahdollista väittää, että tietokanta voisi

sisältää korkeintaan asiakirjoja, jotka ovat enemmän kuin pelkkiä tietoja. Aineistot, joista tällainen tietokanta muodostuu, toisin sanoen tiedot, ovat nimittäin toisistaan riippumattomia. Ne eivät yleensä esiinny pysyvässä ja muuttumattomassa kokoonpanossa, vaan saatavilla olevia teknisiä tai muita keinoja käyttämällä ne voidaan esittää lukuisina erilaisina yhdistelminä. Jos hyväksytään, ettei jokainen näistä aineistoista välttämättä ole asiakirja, ja jolleivät useammat tällaiset aineistot muodosta pysyvää yhdistelmää, jota voitaisiin pitää asiakirjana, olisi johdonmukaista päätellä, ettei tietokannan sisältämä suuri tietomäärä ole kokonaisuutena tarkasteltuna asiakirja.

108 On kuitenkin todettava, ettei edellä 106 kohdassa mainittu olettama saa mitään tukea päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdan sanamuodosta, jonka mukaan ”mikä tahansa tallenne” voi olla asiakirja. Kuten jo todettiin (ks. edellä 93 ja 94 kohta), tässä määritelmässä käytetyt käsitteet merkitsevät väistämättä, että jopa kooltaan hyvin pieni sisältö, esimerkiksi yksi ainoa sana tai numero, on riittävä, jotta sitä voidaan pitää asiakirjana, jos se on tallennettu (esimerkiksi kirjoitettu paperiarkille).

109 Lisäksi on otettava huomioon se, että tämän olettaman hyväksyminen nostaa esiin kysymyksen siitä, minkä kokoinen sisältö on riittävä, jotta sitä voidaan pitää päätöksessä 2004/258 tarkoitettuna asiakirjana. Jos siis esimerkiksi todettaisiin, ettei numero tai yksi sana ole riittävä sisältö, olisi ratkaistava, vaaditaanko tämän edellytyksen täyttämiseen lause, kokonainen kappale vai vieläkin pidempi teksti. Koska päätöksen laatija ei ole kyseisen päätöksen 3 artiklan a alakohdassa olevassa määritelmässä vahvistanut sisällöltä edellytettävää vähimmäiskokoa, kyseinen tehtävä ei voi kuulua unionin tuomioistuimille.

110 Edellä 106 kohdassa mainitun olettaman hyväksyminen merkitsisi lisäksi, että päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa olevan asiakirjan määritelmän ulkopuolelle

jätettäisiin kaikki pienten aineistojen kokoelmat, jos nämä aineistot ovat itsenäisiä, toisin sanoen erotettavissa toisistaan niin, ettei se heikennä niiden arvoa. Näin ollen myöskään hinta- tai varaosaluetteloa tai edes puhelinluetteloa ei tulisi pitää asiakirjoina, koska ne eivät ole kokonaisuutena luettavia tekstejä, vaan niiden avulla etsitään pikemminkin tiettyä tarkasti rajattua pientä tietoa, kuten tietyn tuotteen hintaa tai henkilön puhelinnumeroa. EKP ja komissio eivät kuitenkaan vaikuta väittävän, etteivät luettelot tai hakemistot ole päätöksessä 2004/258 tarkoitettuja asiakirjoja.

111 Edellä 106 kohdassa mainitussa olettamassa ei ole otettu huomioon, ettei tietokannan sisältämän tiedon merkitys johdu pelkästään sen koosta, joka voi olla hyvinkin pieni, vaan myös sen moninaisista suorista tai välillisistä yhteyksistä muihin saman tietokannan tietoihin. Juuri nämä yhteydet nimittäin mahdollistavat sen, että tietokannan sisältö on ”järjestetty järjestelmällisellä tai menetelmällisellä tavalla” edellä 56 kohdassa mainitussa asiassa Fixtures Marketing (tuomion 30 kohta) käytetyn sanamuodon mukaisesti. Näin ollen pienikin määrä tietokannasta poimittuja tietoja voi välittää yhden tai useamman hyödyllisen tiedon, vaikka yhteydestään irrotettu tekstikatkelma yleensä menettää merkityksensä.

112 Edellä esitetyn toteamuksen johdosta voidaan hylätä myös EKP:n ja komission istunnossa esittämä väite, jonka mukaan tietokannasta poimittu tietokokonaisuus ei ole ymmärrettävä.

113 Tiedusteltaessa EKP:ltä, oliko tämä väite tulkittava siten, että jollekin välineelle tallennetun sisällön on oltava ymmärrettävä, jotta se voisi olla päätöksessä 2004/258 tarkoitettu asiakirja, se vastasi, ettei kyse ollut ”yhdestä ainoasta arviointiperusteesta”, vaan ”jostakin sellaisesta, jota on tarkasteltava asiakirjan asiayhteydessä”. Se lisäsi, että vaikka sisällön ei tarvitse itsessään olla ymmärrettävä, sen on sisällyttävä

tutustumispyynnön esittäjälle ymmärrettävään asiakirjaan, koska lainsäätäjän tarkoituksena ei ole voinut olla antaa säännöstöä, joka mahdollistaa sellaisten asiakirjojen pyytämisen, jotka eivät ole ymmärrettäviä.

114 Vastauksena samaan kysymykseen komissio totesi, että sen päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdasta tekemä tulkinta perustuu jossain määrin tutustumispyynnön kohteena olevan asiakirjan ymmärrettävyyteen, mutta se ei ole oikeudellisesti merkityksellinen seikka. Sen mukaan merkityksellinen seikka on se, että muunlaisen kuin asiakirjatietokannan sisältö ei vastaa haun tulosta, koska kyseessä on kaksi eri sisältöä. Sisällön tai raakatietojen käsite ei ole järkevä sellaisen tietokannan kannalta, joka ei perustu asiakirjoihin. Komission mukaan tietojen järjestäminen tietyn luokituksen mukaisesti edellyttää tietopoimintaa, minkä tuloksena siirrytään sisällöstä toiseen. Jos raakasisältö ei ole ymmärrettävä, sisällön muuttuminen ja näin ollen uuden asiakirjan laatiminen johtavat komission mukaan siihen, että käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltainen pyyntö ylittää sellaisen pyynnön rajat, joka koskee tutustumista jo olemassa olevaan tunnistettavaan asiakirjaan. EKP:n ja komission toteamukset on kirjattu istuntopöytäkirjaan.

115 EKP:n ja komission perustelut eivät kuitenkaan voi menestyä. Aluksi on todettava, että kuten asianosainen ja väliintulija implisiittisesti myöntävät, päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdan sanamuotoon ei sisälly tallennetun sisällön ymmärrettävyyteen perustuvaa kriteeriä. Tällaisen kriteerin vahvistaminen edellyttäisi lisäksi, että täsmennetään, mistä näkökulmasta sisällön ymmärrettävyyttä on arvioitava. Sisällöllä voi nimittäin olla merkitystä tietyille henkilöille, vaikka se ei olisikaan muille ymmärrettävä.

116 Kun otetaan huomioon edellä 111 kohdassa esitetty toteamus, EKP ja komissio väittävät joka tapauksessa virheellisesti – implisiittisesti mutta selvästi – että kaikki tietokannan sisältämät tiedot ovat täysin vailla merkitystä oleva suuri joukko tietoja. Edellä mainittuja tietoja ei nimittäin ole tallennettu sattumanvaraisesti ja epäjärjestyksessä,

vaan noudattaen tarkkaa luokitusmallia, jonka monitahoisuus mahdollistaa lukuisien yhteyksien luomisen näiden tietojen välille.

117 Toisin kuin komissio väittää, tietoja ei siis järjestetä tietyn luokituksen mukaisesti silloin, kun ne haetaan tietokannasta. Järjestys on olemassa siitä lähtien, kun kyseinen tietokanta perustetaan ja kukin tieto lisätään siihen. Kaikkien tietokannan sisältämien tietojen hakeminen ja niiden esittäminen ymmärrettävästi on aina mahdollista. Jos tietokannan luokitusmalli on riittävän monitahoinen, se voi mahdollistaa jopa kaikkien tietokannan sisältämien tietojen erilaiset esitystavat, jotka vaihtelevat valitun luokitusperusteen mukaan (aakkosellinen luokitus, kasvava tai vähenevä järjestys jne.) Huomattavan suuren määrän tietoja sisältävän tietokannan kaikkien tietojen esittäminen voi tosin tietokannan koon vuoksi vaikeuttaa yksittäisen tiedon paikallistamista suuresta määrästä samanlaisia tietoja. Se ei kuitenkaan merkitse, ettei tällainen esitystapa ole ymmärrettävä.

118 Kaikki edellä esitetyt seikat tukevat näin ollen päätelmää, jonka mukaan kaikki EKP:n tietokantaan sisältyvät tiedot muodostavat päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitetun asiakirjan ja voivat näin ollen olla kyseiseen päätökseen perustuvan tutustumispyynnön kohteena.

– Väitetyt käytännön ongelmat, joita oikeus tutustua toimielimen tietokantoihin aiheuttaa

119 On tutkittava, voivatko mahdolliset käytännön ongelmat, joita oikeus tutustua toimielimen tietokantoihin aiheuttaa ja joihin EKP ja komissio vetoavat, olla perusteena

päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdan erilaiselle tulkinnalle, jossa EKP:n tietokannan tiedot jätetään asiakirjan käsitteen ulkopuolelle. Tässä yhteydessä tarkastellaan vuorotellen perusteluja, jotka liittyvät väitteisiin tällaisen oikeuden tunnustamisen aiheuttamasta kohtuuttomasta työtaakasta, siitä, ettei tietokannan sisältö ole riittävän pysyvä, tällaisen tietokannan tietojen mahdollisesta arkaluonteisuudesta tai luottamuksellisuudesta ja vaikeuksista, joita tietokannan merkitseminen asetuksen 1049/2001 11 artiklassa säädetyn kaltaiseen asiakirjarekisteriin tuottaa.

120 Tässä yhteydessä on ensinnäkin korostettava, ettei mikään viittaa siihen, että päätöksen 2004/258 9 artiklan 1 kohdan soveltaminen tietokannan sisältämiin tietoihin voisi aiheuttaa huomattavan laajoja ongelmia. Asianosaisella on lähtökohtaisesti aina oltava mahdollisuus tutustua EKP:n tietokantaan sen tiloissa ja tarvittaessa sen henkilöstön jäsenen avustuksella tai valvonnassa. Ei voida myöskään ennakkoon sulkea pois sitä, että tietokannan koko sisältö voidaan toimittaa asianosaiselle sähköisenä jäljennöksenä, varsinkin kun kyseessä on suhteellisen pieni tietokanta.

121 On kuitenkin syytä muistuttaa, että unionin yleisellä tuomioistuimella on jo ollut tilaisuus täsmentää asetuksesta N:o 1049/2001, että on otettava huomioon mahdollisuus, että tutustumispyynnön esittäjä esittää kyseiseen asetukseen perustuvan pyynnön, jonka edellyttämä työtaakka voi merkittävällä tavalla lamauttaa pyynnön vastaanottaneen toimielimen moitteettoman toiminnan. Unionin yleinen tuomioistuin on tässä tapauksessa katsonut, että asetuksen N:o 1049/2001 6 artiklan 3 kohdan mukainen toimielimen oikeus pyrkiä ”kohtuulliseen ratkaisuun” hakijan kanssa oli osoitus mahdollisuudesta ottaa huomioon, vaikkakin erittäin rajoitetusti, tarve sovittaa yhteen hakijan edut ja hyvän hallinnon vaatimukset. Unionin yleinen tuomioistuin on päätellyt tästä, että toimielimelle on siis jäätävä mahdollisuus punnita yhtäältä yleisön intressiä siihen, että se saa tutustua asiakirjoihin, ja toisaalta tästä aiheutuvaa

työtaakkaa turvatakseen näissä erityistapauksissa hyvän hallinnon vaatimukset (asia T-2/03, Verein für Konsumenteninformation v. komissio, tuomio 13.4.2005, Kok., s. II-1121, 101 ja 102 kohta ja edellä 29 kohdassa mainittu asia Williams v. komissio, tuomion 85 kohta).

122 Unionin yleinen tuomioistuin on kuitenkin täsmentänyt, että tätä mahdollisuutta on edelleen käytettävä vain poikkeustapauksissa, kun otetaan huomioon erityisesti, ettei asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeuden käytön vaatiman työmäärän ja hakijan edun huomioon ottamisella lähtökohtaisesti ole merkitystä, kun on kyse mainitun oikeuden käytön arvioinnista. Koska oikeus tutustua toimielinten hallussa oleviin asiakirjoihin on lisäksi periaatteellinen ratkaisu, todistustaakka hakemuksen edellyttämän työn kohtuuttomasta laajuudesta on sillä toimielimellä, joka vetoaa tähän perustuvaan poikkeukseen (edellä 121 kohdassa mainittu asia Verein für Konsumenteninformation v. komissio, tuomion 103, 108 ja 113 kohta ja edellä 29 kohdassa mainittu asia Williams v. komissio, tuomion 86 kohta).

123 Näitä toteamuksia voidaan vastaavasti soveltaa, kun on kyse päätöksen 2004/258 täytäntöönpanosta. Yhtäältä kyseisen päätöksen 6 artiklan 3 kohta on identtinen asetuksen N:o 1049/2001 6 artiklan 3 kohdan kanssa. Toisaalta kyseisen päätöksen 7 artiklan 4 kohdassa säädetään, että saman artiklan 1 kohtaa, joka koskee alkuperäisten hakemusten käsittelyä, ei sovelleta hakemuksiin, jotka ovat liiallisia ja kohtuuttomia.

124 Näin ollen on todettava, ettei tietokannan sisältämän tietokokonaisuuden huomattava koko ole pätevä peruste todeta, ettei se ole päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettu asiakirja, koska oikeuskäytännössä on jo otettu huomioon mahdollisuus, että pyyntö saada tutustua asiakirjoihin voi kohteensa laajuuden takia merkitä vastaanottajalleen huomattavaa työtaakkaa, sekä tällaisessa poikkeustapauksessa noudatettava ratkaisu.

125 EKP:n ja komission perusteluissaan esittämästä väitteestä, jonka mukaan tietokannan sisältö ei ole riittävän pysyvä, on todettava, ettei senkään perusteella voida päätellä, ettei tällaisen tietokannan sisältö voi olla päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettu asiakirja.

126 Tässä yhteydessä on korostettava, että sisällön tallentaminen jollekin välineelle tosin edellyttää sen pysyvyydeltä tiettyä vähimmäistasoa. Sisältö, joka pysyy teknisellä laitteella vain hetkellisesti, ei täytä tätä edellytystä. Näin ollen kahden puhujan puhelimen välityksellä käymät keskustelut tai kuvaruudulle heijastuvat valvontakameran kuvat eivät ole päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja asiakirjoja. Ne pysyvät asianomaisella teknisellä laitteella (tapauksen mukaan puhelinlinjalla tai kuvaruudulla) vain hetken, eikä näin ollen voi olla kyse välineelle tallennetusta sisällöstä.

127 Siitä hetkestä, kun EKP tallentaa sisällön asianmukaiselle välineelle, se on päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettu asiakirja, joka voi olla tutustumista koskevan pyynnön kohteena. Sillä, että kyseistä sisältöä voidaan myöhemmin muuttaa, ei tässä yhteydessä ole merkitystä. Olettamasta, joka koskee kuvia välittävää valvontakameraa, voidaan vielä todeta, että jos sen yhteydessä on laite, joka tallentaa kuvat automaattisesti viimeisten 30 vuorokauden ajalta, on kyseinen tallenne kiistatta asiakirja, joka voi olla tutustumispyynnön kohteena. Sen perusteella, että yli 30 vuorokautta vanhat kuvat poistetaan järjestelmästä ja korvataan uusimmilla kuvilla, ei voida tehdä päinvastaista päätelmää.

128 On selvää, ettei tutustumispyyntö voi koskea tulevaa ja siten vielä tallentamatonta sisältöä, koska kyse on asiakirjasta, jota ei ole olemassa pyynnön esittämishetkellä, eikä sisältöä, joka – vaikka onkin aikaisemmin tallennettu – on poistettu ennen pyynnön esittämistä.

129 Poistetusta sisällöstä on erityisesti todettava, ettei se ole EKP:n hallussa päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitetulla tavalla, ellei EKP saa kyseistä sisältöä tutustuttavaksi käyttämällä tavanomaiseen tapaan sitä tallennuslaitetta, jolle sisältö oli tallennettu. Se, että asiantuntija voisi tavanomaisesta käytöstä poikkeavilla teknisillä keinoilla palauttaa kyseiseltä välineeltä poistetun sisällön EKP:n hallussa olevalle tallennusvälineelle, ei ole riittävä peruste sen toteamiseksi, että sillä on hallussaan kyseinen sisältö.

130 Toisin sanoen kun EKP:lle esitetään päätökseen 2004/258 perustuva tutustumispyyntö, sitä voidaan vaatia tekemään haku sen hallussa olevien erilaisten tallennusvälineiden senhetkisestä sisällöstä pyynnön kohteen paikallistamiseksi, mutta sen sijaan sitä ei tällaista hakua varten voida vaatia palauttamaan aiemmin poistettua sisältöä.

131 Kuten Ruotsin kuningaskunta perustellusti huomauttaa, on sitä vastoin katsottava, että ulkoisen palveluntarjoajan EKP:n lukuun tallentama sisältö, jonka on joka hetki oltava EKP:n käytettävissä, on EKP:n hallussa päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitetulla tavalla.

132 Edellä esitettyjä seikkoja voidaan ilman erityisiä ongelmia soveltaa tietokantojen sisältämiin tietoihin. Tässä yhteydessä on heti todettava, että on täysin mahdollista, että tietokannan sisältö on pysyvä eikä sitä voida millään tavoin muuttaa. Esimerkiksi Euroopan talousalueen suurimpien tuottajien saostetun kalsiumkarbonaatin ja jauhetun kalsiumkarbonaatin toimituksia vuosina 2002–2004 koskevaan tietokantaan, josta on kyse asiassa T-145/06, Omya vastaan komissio, 4.2.2009 annetussa tuomiossa (Kok., s. II-145, 2 kohta), ei sen valmistuttua lähtökohtaisesti enää tehdä muutoksia.

133 Kyseinen toteamus heikentää jo suureksi osaksi EKP:n ja komission sen perustelun vakuuttavuutta, jossa ne väittävät, ettei käsiteltävässä asiassa kyseessä olevien tietokantojen sisältö ole pysyvä. Jos nimittäin täysin pysyvän tietokannan sisältämät tiedot voivat olla päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettu asiakirja, on vaikea tehdä toisenlaista päätelmää sellaisen tietokannan tiedoista, jonka sisältö voi muuttua ajan myötä.

134 Edellä 128–130 kohdassa esitetyt seikat voivat tarjota tarkoituksenmukaisen ratkaisun kaikkiin ongelmiin, jotka johtuvat päätöksen 2004/258 perusteella esitetyn tutustumispyynnön kohteena olevan tietokannan sisällön mahdollisesta muuttuvuudesta.

135 Näin ollen on itsestään selvää, että tällainen pyyntö voi koskea vain tietokannan sisältöä pyynnön esittämisajankohtana, eikä se näin ollen voi koskea tietokannasta jo poistettuja tietoja eikä niitä tietoja, joita ei ollut vielä lisätty siihen samana ajankohtana.

136 Pitää tosin paikkansa, että tutustumispyynnön esittäminen sellaisesta tietokannasta, jonka sisältö voi vaihdella, saattaa velvoittaa EKP:n toteuttamaan tarvittavat toimet sen varmistamiseksi, ettei yhtään kyseiseen tietokantaan pyynnön esittämisajankohtana sisältyvää tietoa poisteta ennen kuin pyyntöön on vastattu.

137 Tämä velvoite on kuitenkin olennainen osa päätöksessä 2004/258 vahvistetun EKP:n asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeuden käyttöä, ja saman päätöksen 6 artiklan 3 kohdassa säädetyillä EKP:n ja pyynnön esittäjän välisillä neuvotteluilla on mahdollista ratkaista kaikki mahdolliset ongelmat asiaankuuluvalla tavalla ja oikeudenmukaisesti.

138 EKP:n ja komission väitteestä, joka koskee lähinnä tiettyjen EKP:n tietokantaan sisältyvien tietojen mahdollista arkaluonteisuutta tai luottamuksellisuutta, on todettava, ettei kyseinen mahdollisuus missään tapauksessa voi olla riittävä peruste kieltäytyä hyväksymästä tällaisen tietokannan sisällön päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettua asiakirjaluonnetta.

139 Päätöksen 2004/258 4 artiklassa säädetyt erilaiset tutustumisoikeutta koskevat poikkeukset mahdollistavat lähtökohtaisesti sen, että EKP voi kieltää kaikkien tämänkaltaisten tietojen ilmaisemisen asettamatta kyseenalaiseksi kaikkien tietokannan sisältämien tietojen luokittelemista edellä mainitun päätöksen 3 artiklan a alakohdassa tarkoitetuksi asiakirjaksi.

140 Myöskään komission väite, jonka mukaan on mahdotonta tutkia konkreettisesti ja erikseen kaikkia tietokannan sisältämiä tietoja sen määrittelemiseksi, kuuluvatko ne jonkin asiaa koskevassa lainsäädännössä – tässä tapauksessa päätöksen 2004/258 4 artiklassa – säädetyn tutustumisoikeutta koskevan poikkeuksen soveltamisalaan, ei voi menestyä.

141 Kuten unionin tuomioistuin totesi asiassa C-139/07 P, komissio vastaan Technische Glaswerke Ilmenau, 29.6.2010 antamassaan tuomiossa (Kok., s. I-5885, tuomion 54 kohta), jopa riippumatta siitä, että tietyissä tapauksissa kyseinen toimielin voi käyttää tältä osin perusteluina yleisiä olettamia, ei ole mitenkään mahdotonta tutkia tietokantaa konkreettisesti sen varmistamiseksi, ettei se sisällä mitään tietoja, jotka voivat kuulua jonkin kyseessä olevan poikkeuksen soveltamisalaan.

142 Koska tietokanta jo luonteensa vuoksi mahdollistaa jokaisen sen sisältämän tiedon yksilöllisen saatavuuden (ks. edellä 85–87 kohta), on selvää, että riittää, kun tämän tutkimuksen aikana löydetään yksikin tieto, joka kuuluu jonkin tutustumisoikeutta koskevan poikkeuksen soveltamisalaan, jotta voidaan todeta, ettei oikeutta tutustua kaikkiin tietokannan sisältämiin tietoihin voida myöntää.

143 Tällaisessa tapauksessa on kuitenkin EKP:n asia tutkia, voidaanko myöntää päätöksen 2004/258 4 artiklan 6 kohdan mukainen oikeus tutustua asiakirjan osiin.

144 Tässä yhteydessä on todettava, että jo kyseisen säännöksen sanamuodosta seuraa, että EKP:llä on velvollisuus tutkia, onko sen myönnettävä oikeus tutustua tutustumispyynnön kohteena olevien asiakirjojen osiin siten, että mahdollinen epäävä päätös rajoitetaan koskemaan vain tietoja, jotka kuuluvat edellä tarkoitettujen poikkeusten soveltamisalaan. EKP:n on myönnettävä tällainen oikeus tutustua asiakirjojen osiin, jos tavoite, jonka vuoksi kyseinen toimielin on evännyt oikeuden tutustua asiakirjaan, voidaan saavuttaa siinä tapauksessa, että tämä toimielin vain peittää kohdat, joiden ilmaiseminen voi vahingoittaa suojattua yleistä etua (ks. analogisesti edellä 81 kohdassa mainittu asia WWF European Policy Programme v. neuvosto, tuomion 50 kohta).

145 Juuri tällaisessa tapauksessa sähköisen tietokannan erilaisilla hakutyökaluilla ja lopulta sen käyttöohjelmistolla on erityisen suuri merkitys. Nämä työkalut nimittäin mahdollistavat sen, että EKP voi, neuvoteltuaan tarvittaessa hakijan kanssa epävirallisesti päätöksen 2004/258 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla, yksilöidä ja antaa hakijalle tiedoksi häntä kiinnostavat tiedot lukuun ottamatta sellaisia tietoja, jotka kuuluvat kyseisen päätöksen 4 artiklassa säädettyjen poikkeusten soveltamisalaan.

146 Pyyntö, jonka tarkoituksena on saada EKP tekemään haku tietokannoissaan ja antamaan tiedoksi tämän haun tulos, liittyy samaan asiayhteyteen, koska se on lähinnä pyyntö saada tutustua asiakirjan (toisin sanoen kaikkien tietokannan tietojen) osiin.

147 Pitää tosin paikkansa, että päätöksen 2004/258 4 artiklan 5 kohdassa säädetty oikeus tutustua asiakirjan osiin on tarkoitettu ratkaisuksi, jota käytetään, kun tutustumispyyntöä ei voida täyttää kokonaan. Silloin kun saman päätöksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla henkilöillä on kuitenkin lähtökohtaisesti oikeus tutustua kokonaan kaikkiin EKP:n asiakirjoihin, he voivat sitäkin suuremmalla syyllä pyytää oikeutta tutustua vain tällaisen asiakirjan osiin.

148 Asiakirjan osiin tutustumista koskevan pyynnön on oltava päätöksen 2004/258 6 artiklan 1 kohdassa vahvistettujen sääntöjen mukainen, ja siihen on tehtävä tarvittavat mukautukset siksi, että se koskee vain asiakirjan osaa. Näin ollen siinä on yksilöitävä riittävän täsmällisesti paitsi edellä mainitun päätöksen 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettu asiakirja, joka on sen kohteena, myös se asiakirjan osa, johon pyydetään tutustumisoikeutta. Soveltamalla kyseisen päätöksen 6 artiklan 2 ja 3 kohdan säännöksiä on kuitenkin mahdollista helpottaa pyynnön esittäjälle mahdollisesti aiheutuvia ongelmia.

149 On lisäksi todettava, että jos tietokanta luonteensa vuoksi tarjoaa paljon mahdollisuuksia tutustua kohdennetusti vain osiin niistä tiedoista, jotka kiinnostavat pyynnön esittäjää, on otettava huomioon myös edellä 128 kohdassa esitetty toteamus, jonka mukaan tutustumista koskeva pyyntö voi koskea vain olemassa olevaa asiakirjaa, eikä sen tavoitteena näin ollen voi olla uuden asiakirjan laatiminen (ks. vastaavasti ja analogisesti myös edellä 81 kohdassa mainittu asia WWF European Policy Programme v. neuvosto, tuomion 76 kohta). Tutustumispyyntö, jonka johdosta EKP laatii uuden asiakirjan – sellaistenkin aineistojen pohjalta, jotka jo sisältyvät olemassa oleviin ja sen hallussa oleviin asiakirjoihin – ei ole pyyntö saada tutustua asiakirjan osiin ja jää päätöksen 2004/258 soveltamisalan ulkopuolelle.

150 Tietokantoihin sovellettuna viimeksi mainittu toteamus tarkoittaa, että jos tutustumista koskevan pyynnön tarkoituksena on saada EKP tekemään haku yhdessä tietokannoistaan pyynnön esittäjän määrittelemien parametrien mukaisesti, EKP on velvollinen, jollei päätöksen 2004/258 4 artiklan mahdollisesta soveltamisesta muuta johdu, suostumaan kyseiseen pyyntöön, jos pyydetty haku voidaan tehdä kyseiseen tietokantaan kuuluvien hakutyökalujen avulla.

151 Kuten nimittäin on todettu (ks. edellä 117 kohta), monimutkaiset yhteydet, jotka tietokannan sisällä liittävät kunkin tiedon useisiin muihin tietoihin, mahdollistavat sen, että kaikki tietokannan sisältämät tiedot voidaan esittää eri tavoilla. On myös mahdollista valita vain osa tällaiseen esitykseen sisältyvistä tiedoista ja salata muut tiedot.

152 Päätökseen 2004/258 perustuvalla pyynnöllä saada tutustua asiakirjoihin ei sitä vastoin voida vaatia EKP:tä antamaan pyynnön esittäjälle osaa tai kaikkia johonkin sen tietokantaan sisältyvistä tiedoista siten, että ne on luokiteltu jonkin muun kuin kyseiseen tietokantaan kuuluvan mallin mukaisesti. Tällaisen pyynnön tarkoituksena on tosiasiassa uuden asiakirjan laatiminen, eikä se näin ollen kuulu edellä mainitun päätöksen soveltamisalaan. Tällainen pyyntö ei tosiasiassa koske oikeutta tutustua sellaisen luokituksen osiin, joka voidaan toteuttaa EKP:llä kyseistä tietokantaa varten käytössä olevilla työkaluilla (ja siten jo olemassa olevaan luokitukseen), vaan uuden luokituksen luomista ja siten kyseisen päätöksen 3 artiklan a alakohdassa tarkoitetun uuden asiakirjan laatimista.

153 Näiden seikkojen perusteella on siis todettava, että asiakirjan osiin tutustumista koskevan pyynnön asiayhteydessä Tanskan kuningaskunnan ja Suomen tasavallan tukema väite (edellä 59 ja 62 kohta), jonka mukaan kaikki se, mikä voidaan poimia tietokannasta tavanomaisella tai rutiiniluonteisella haulla, voi olla päätöksen 2004/258 perusteella tehdyn tutustumispyynnön kohteena, pitää paikkansa.

154 On todettava neljänneksi, ettei myöskään EKP:n ja komission väite, jonka mukaan tietokantaa on mahdotonta merkitä asetuksen N:o 1049/2001 11 artiklassa tarkoitetun kaltaiseen asiakirjarekisteriin, voi menestyä.

155 Aluksi on todettava, että asetuksesta N:o 1049/2001 poiketen päätöksessä 2004/258 ei säädetä, että EKP:n on perustettava tällainen rekisteri. On lisäksi huomattava, että asetuksen N:o 1049/2011 11 artiklassa säädetään velvoitteesta perustaa rekisteri, jotta kansalaiset voisivat toteuttaa käytännössä kyseisen asetuksen mukaiset oikeudet (ks. vastaavasti edellä 29 kohdassa mainittu asia Williams v. komissio, tuomion 72 kohta). Näin ollen on kyseenalaista, onko se, että aineiston merkitseminen rekisteriin on hankalaa tai jopa mahdotonta, riittävä peruste sen toteamiseksi, ettei se ole edellä mainitun päätöksen 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettu asiakirja.

156 Tietokannan kirjaaminen tällaiseen rekisteriin siten, että siinä mainitaan myös asetuksen N:o 1049/2001 11 artiklan 2 kohdassa säädetyt tiedot, ei vaikuta tuottavan erityisiä ongelmia. Kyseisessä säännöksessä ei edellytetä merkinnän muuttamista joka kerta, kun tietokantaan lisätään tai sieltä poistetaan tietoja. Mukauttaminen on tarpeen korkeintaan, jos tietokannan sisältöä muutetaan merkittävästi. Tietokannasta rekisteriin kirjattua merkintää voidaan lisäksi päivittää kohtuullisin väliajoin, jotta se kuvaa mahdollisimman hyvin kyseisen tietokannan senhetkistä sisältöä.

157 Edellä esitetyistä seikoista seuraa, ettei kaikkien tietokannan sisältämien tietojen luokittelu päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitetuksi asiakirjaksi aiheuta ylitsepääsemättömiä käytännön ongelmia ja että EKP:n ja komission päinvastainen väite on näin ollen hylättävä.

– Väitteet, jotka koskevat asetuksen N:o 1049/2001 valmisteluasiakirjoja ja muita asiakirjoja, joihin asianosaiset vetoavat

158 On tutkittava väitteet, jotka koskevat asetuksen N:o 1049/2001 valmisteluasiakirjoja ja muita asiakirjoja, joihin asianosaiset vetoavat.

159 Asetuksen N:o 1049/2001 syntyhistoriaan liittyvistä aineistoista, joita komissio on laatinut ja joihin se vetoaa, ei ensinnäkään saada mitään hyödyllistä ohjetta. Kyseisissä asiakirjoissa ei nimittäin nimenomaisesti viitata tietokantoihin, vaan ne liittyvät sellaisiin asiakirjan käsitteen määritelmiin, jotka poikkeavat lopulta hyväksytystä ja asetuksen N:o 1049/2001 3 artiklan a alakohdassa esitetystä määritelmästä.

160 Jos komission asiakirjassa KOM(2008) 229 lopullinen – 2008/0090 (COD) esitetty ehdotus määritelmän täydentämisestä tarkennuksella, jonka mukaan ”sähköisiin käsittely- ja hakujärjestelmiin sisältyvät tiedot ovat asiakirjoja, jos ne voidaan poimia paperitulosteena tai sähköisessä muodossa olevana jäljennöksenä käyttäen järjestelmässä saatavilla olevia välineitä”, hyväksyttäisiin, se johtaisi lähtökohtaisesti samaan tulokseen kuin edellä 146–153 kohdassa esitetyt seikat. Ehdotus ei näin ollen voi asettaa kyseenalaiseksi näitä seikkoja siltä osin kuin voidaan kohtuudella väittää, että sen tavoitteena on vain täsmentää sitä, mikä ilmenee jo implisiittisesti mutta väistämättä asetuksessa N:o 1049/2001 ja päätöksessä 2004/258 olevan asiakirjan käsitteen määritelmän nykyisestä sanamuodosta. Sama pätee komission vihreään kirjaan, johon EKP vetoaa (ks. edellä 79 kohta) ja jossa todetaan, että tietokantaan sisältyvien tietojen aseman on oltava selvä, ja ehdotetaan samansuuntaista ratkaisua kuin edellä mainitussa komission ehdotuksessa.

161 Edellä mainitussa asetuksessa säädettyjen periaatteiden toteuttamista koskevasta komission kertomuksesta, johon EKP viittaa, voidaan kolmanneksi todeta, että siinä vain toistetaan siihen kysymykseen, pidetäänkö tietokantaa asetuksessa N:o 1049/2001 tarkoitettuna asiakirjana, liittyvä väite, jonka mukaan tietokanta ei ole asiakirja, koska se ei sisällä asiakirjoja. Tämä väite on jo tutkittu ja hylätty (ks. edellä 105–118 kohta).

162 Oikeusasiamiehen kertomuksesta, johon EKP vetoaa (ks. edellä 79 kohta), on todettava, että EKP väittää virheellisesti, että oikeusasiamies on nimenomaisesti myöntänyt, ettei asetuksessa N:o 1049/2001 esitetty asiakirjan määritelmä kata tietokantoihin sisältyviä tietoja. Kyseisessä kertomuksessa oikeusasiamies ainoastaan toteaa, etteivät tietokannan sisältämät tiedot kuulu selvästi niiden säännösten soveltamisalaan, jotka koskevat yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin. Oikeusasiamies huomauttaa lisäksi, ettei hänen ollut Tanskan kuningaskunnan ja Ruotsin kuningaskunnan mainitseman kantelun 1693/2005/PB (ks. edellä 62 kohta) yhteydessä tarpeen ratkaista tätä kysymystä.

163 Näin ollen on todettava, ettei edellä 159–162 kohdassa esitetyillä seikoilla voida perustella väitettä, jossa kiistetään kaikkien tietokannan sisältämien tietojen luokittelu päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitetuksi asiakirjaksi.

– Päätelmät

164 Edellä esitetystä seuraa, että päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa olevan asiakirjan määritelmän kirjaimellisen tulkinnan perusteella on päätelty, että kaikkia

tietokannan sisältämiä tietoja pidetään kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna asiakirjana ja ettei mikään käytännön seikka eikä mikään niistä asiakirjoista, joihin asianosaiset vetoavat, kyseenalaista tätä päätelmää.

165 Lisäksi päätelmä, jonka mukaan kaikkia tietokannan sisältämiä tietoja pidetään päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettuna asiakirjana, on yhdenmukainen sen tavoitteen kanssa, joka koskee laajempaa mahdollisuutta tutustua EKP:n asiakirjoihin, mihin on viitattu edellä mainitun päätöksen johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa, jonka sanamuodon mukaan ”olisi myönnettävä laajempi mahdollisuus tutustua EKP:n asiakirjoihin”.

166 Toisin kuin EKP väittää (ks. edellä 66 kohta), ei se, ettei EY 255 artiklaa ja asetusta N:o 1049/2001 sovelleta EKP:hen, eivätkä erityisesti EKP:n asiakirjojen saamista yleisön tutustuttavaksi koskevan sääntelyn tavoitteet ole esteenä kyseiselle päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdan tulkinnalle. On totta, että edellä mainitun päätöksen johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa, johon on viitattu edellä 165 kohdassa, mainitaan myös, että on suojeltava ”EKP:n ja kansallisten keskuspankkien riippumattomuutta – –; lisäksi varmistettava tiettyjen EKP:n tehtävien suorittamiseen erityisesti liittyvien seikkojen luottamuksellisuus”. Vaikka tällä vaatimuksella voidaankin perustella erityisiä poikkeuksia oikeudesta tutustua EKP:n asiakirjoihin – erityisesti kyseisen päätöksen 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisestä neljänteen luetelmakohdassa tarkoitettuja poikkeuksia – se ei suinkaan oikeuta hyväksymään saman päätöksen 3 artiklan a alakohdasta tulkintaa, joka on sen sanamuodon vastainen. EKP:n väitteestä, jonka mukaan EY 255 artiklaa ja asetusta N:o 1049/2001 ei voida soveltaa, on todettava yhtäältä, että edellä 164 kohdassa tehty päätelmä perustuu päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa käytettyyn sanamuotoon ilman että siinä olisi millään tavalla viitattu EY 255 artiklaan tai asetukseen N:o 1049/2001, ja toisaalta, että EKP on joka tapauksessa itse viitannut edellä mainitun päätöksen johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa asetusta N:o 1049/2001 koskevaan yhteiseen julistukseen, jossa vaaditaan ”unionin muita toimielimiä ja elimiä hyväksymään asiakirjojen julkisesta saatavuudesta sisäisiä sääntöjä, joissa otetaan huomioon

kyseisen asetuksen periaatteet ja rajoitukset" ja todetaan, että "asiakirjojen saamista yleisön tutustuttavaksi koskevaa sääntelyä pitäisi muuttaa vastaavasti".

167 Pelkästään sen päätelmän perusteella, jonka mukaan kaikki tietokannan sisältämät tiedot muodostavat päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitetun asiakirjan, voidaan todeta, että riidanalaisessa päätöksessä on oikeudellinen virhe ja että se on kumottava.

168 Kaikki riidanalaisen päätöksen perustelut perustuvat nimittäin olettamaan, jonka mukaan kaikki tietokannan sisältämät tiedot eivät muodosta päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettua asiakirjaa.

169 Vain jos tämä olettama voitaisiin hyväksyä, voitaisiin kantajan tutustumispyyntö hylätä sillä perusteella, ettei hänen pyynnössään tarkoitetuista EKP:n tietokannoista ollut olemassa tulostettuja versioita itsenäisinä asiakirjoina. Kuten EKP ja komissio perustellusti toteavat (ks. edellä 73 kohta), tätä riidanalaisessa päätöksessä olevaa toteamusta ei pidä tulkita siten, että EKP:n mielestä vain paperille tulostetut asiakirjat kuuluvat päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa olevan asiakirjan määritelmän piiriin, mikä on selvästi ristiriidassa kyseisen säännöksen sanamuodon kanssa. Sitä on pikemminkin tulkittava siten, etteivät tiedot ole asiakirjoja niin kauan kuin ne sisältyvät tietokantaan ja että ne katsotaan sellaisiksi vasta, kun ne poimitaan tietokannasta, jotta ne voidaan esittää toisessa tulostetussa tai tulostettavissa olevassa asiakirjassa.

170 Tähän samaan olettamaan perustuu myös EKP:n riidanalaisessa päätöksessä esittämä väite, jonka mukaan kantajan tutustumispyyntöä ei voida täyttää pelkällä tietopoiminnalla, vaan se edellyttää tietojen systemaattista järjestämistä ja lisäanalysointia,

jotka eivät kuulu päätöksessä 2004/258 vahvistetun EKP:n asiakirjojen saamista yleisön tutustuttavaksi koskevan sääntelyn soveltamisalaan. Se, että riidanalaisen päätöksen perustelujen tätä osaa edeltää ilmaus ”näin ollen”, vahvistaa tämän päätelmän.

171 Riidanalaisen päätöksen tästä osasta ei voida hyväksyä erilaista tulkintaa. Edellä 145–153 kohdasta esitetyistä toteamuksista tosin seuraa, että EKP:llä on oikeus hylätä pyyntö saada tutustua jonkin sen tietokannan sisältämiin tietoihin silloin, kun sen on kyseisessä tietokannassa saatavilla olevien hakutyökalujen riittämättömyyden tai epätarkoituksenmukaisuuden takia mahdotonta poimia ja toimittaa pyynnön esittäjälle hänen tutustumispyynnössään tarkoitettuja tietoja.

172 Samoista toteamuksista ilmenee kuitenkin, että ennen tutustumispyynnön hylkäämistä tällaisin perustein EKP:n on päätöksen 2004/258 6 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti neuvoteltava pyynnön esittäjän kanssa. Tässä yhteydessä sen on selvitettävä hänelle lyhyesti kyseisen tietokannan erilaiset hakumahdollisuudet ja annettava hänen tarvittaessa täsmentää tai muuttaa pyyntöään kohdistaakseen sen tarkemmin häntä kiinnostaviin tietoihin, jotka voidaan poimia kyseisestä tietokannasta siinä saatavilla olevien hakutyökalujen avulla.

173 Jos tutustumispyynnössä tarkoitettuja tietoja on vielä neuvottelujen jälkeenkin mahdotonta paikallistaa saatavilla olevien hakutyökalujen avulla, EKP:n on selvitettävä tutustumispyynnön epäävässä päätöksessä lyhyesti ne kyseisen tietokannan tekniseen toteutukseen liittyvät syyt, joiden takia EKP:n ei ole mahdollista hyväksyä edellä mainittua pyyntöä. On todettava, että tällainen selvitys puuttuu riidanalaisesta päätöksestä kokonaan.

174 Näin ollen riidanalaisen päätöksen väitettä, jonka mukaan kantajan tutustumispyyntöä ei voida täyttää pelkällä tietopoiminnalla, ei voida tulkita siten, ettei kyseisessä pyynnössä tarkoitettuja tietoja voida poimia kyseisistä tietokannoista tavanomaisella haulla, joka tehdään tätä tarkoitusta varten saatavissa olevilla välineillä.

175 Riidanalaisessa päätöksessä olevasta EKP:n väitteestä, jonka mukaan ”tämä menettely [toisin sanoen tietojen systemaattinen järjestäminen ja lisäanalyysi] aiheuttaa huomattavan työtaakan”, on todettava, ettei se ole itsenäinen peruste kantajan tutustumispyynnön hylkäämiselle, vaan pelkkä lisähuomautus, joka ei suoraan liity kyseiseen hylkäämiseen.

176 Näin on varsinkin siksi, että, kuten edellä 121–124 kohdassa esitetyistä toteamuksista ja niissä mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee, pelkkä viittaus huomattavaan työtaakkaan, jonka päätökseen 2004/258 perustuvan asiakirjoihin tutustumista koskevan pyynnön täyttäminen aiheuttaa, on selvästi riittämätön, jotta sillä voitaisiin perustella sen hylkääminen.

177 Samojen toteamusten mukaan pyynnön hylkääminen, jota sovelletaan vain poikkeustapauksissa, tarkoittaa, että asianomaisella toimielimellä on velvollisuus esittää todisteet tarvittavan työn laajuudesta, mitä riidanalaisessa päätöksessä ei ole tehty, ja sitä ennen on pyrittävä löytämään pyynnön esittäjän kanssa päätöksen 2004/258 6 artiklan 3 kohdan mukainen kohtuullinen ratkaisu, mitä nyt käsiteltävässä asiassa ei ole tapahtunut.

178 Tästä seuraa, että kantajan tutustumispyynnön hylkääminen perustuu pikemminkin väitteeseen, jonka mukaan tietokannan tietojen systemaattinen järjestäminen ja lisäanalyysi eivät kuulu päätöksen 2004/258 soveltamisalaan, ja kyseinen väite puolestaan perustuu olettamaan, jonka mukaan kyseiset tiedot, siltä osin kuin ne sisältyvät

tietokantaan, eivät muodosta edellä mainitussa päätöksessä tarkoitettua asiakirjaa. Tämä olettama on kuitenkin ristiriidassa edellä 164 kohdassa esitetyn päätelmän kanssa ja siten virheellinen, joten riidanalaisessa päätöksessä on oikeudellinen virhe.

179 Siitä kysymyksestä, onko tietokanta sellaisenaan päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettu asiakirja, on huomattava yhtäältä, että kantajan tutustumispyynnössä oli tiettyä epäselvyyttä, koska tietokantojen sisältöä, toisin sanoen tietoja, ei ollut selvästi erotettu tietokannoista (ks. edellä 96–99 kohta). Ei siis ole lainkaan varmaa, että kantaja halusi saada tutustua tietokantoihin sellaisenaan, kuten komissio väittää (ks. edellä 74 kohta). Sekä kantajan vastauksessaan esittämästä väitteestä, jonka mukaan hänen tutustumispyyntönsä koski raakatietoja, että hänen istunnossa antamistaan suullisista selvityksistä ilmenee joka tapauksessa (ks. edellä 98 ja 99 kohta), että vaikka myönnettäisiinkin, että tutustuminen EKP:n tietokannoissa oleviin tietoihin ei ollut hänen tutustumispyyntönsä ainoa tavoite, se oli varmasti yksi sen tavoitteista, ellei jopa päätavoite.

180 Toisaalta on huomattava, että tutustumispyynnössään kantaja on ilmeisesti ottanut lähtökohdakseen olettaman, että oli olemassa erityisiä EKP:n tietokantoja, joita käytettiin kertomusten laadinnan pohjana. EKP osoitti tämän olettaman virheelliseksi vasta unionin yleisessä tuomioistuimessa antamillaan selvityksillä, joita kantaja ei riitauttanut (ks. edellä 32–34 kohta).

181 Vaikka EKP:n lisäselvitysten perusteella ei suinkaan voida katsoa, ettei kantajalla ollut intressiä vaatia riidanalaisen päätöksen kumoamista (ks. edellä 35 kohta), ne on kuitenkin otettava huomioon sen määrittelemiseksi, mitä toimia kantajan tutustumispyynnön perusteella voidaan toteuttaa.

182 Kantajan tutustumispyynnössään käyttämästä tarkasta sanamuodosta riippumatta on EKP:n lisäselvitysten perusteella selvää, ettei ollut olemassa sellaista erillistä tietokantaa, joka olisi sellaisenaan voinut olla kyseisen pyynnön kohteena. Edellä mainituista selvityksistä ilmenee pikemminkin, että kantajaa kiinnostavat tiedot sisältyvät useisiin EKP:n tietokantoihin, joissa on myös muita kantajan kannalta täysin merkityksettömiä tietoja. Tästä on todettava, että vastauksessa kantaja on täsmentänyt, että häntä kiinnostivat vain todella EKP:n palvelukseen otettuja henkilöitä koskevat tiedot lukuun ottamatta valitsematta jääneiden hakijoiden tietoja.

183 Edellä esitetystä seuraa, ettei käsiteltävässä asiassa ole lainkaan tarpeen ratkaista, voiko EKP:n tietokanta olla sellaisenaan päätöksen 2004/258 perusteella tehdyn tutustumispyynnön kohteena. Koska ei ole olemassa vain yhtä EKP:n tietokantaa, jonka kantaja voisi pyyntönsä perusteella saada sellaisenaan tutustuttavaksi, on toteamus, jonka mukaan kaikki tietokannan sisältämät tiedot muodostavat edellä mainitun päätöksen 3 artiklan a alakohdassa tarkoitetun asiakirjan, riittävä peruste, jotta kantaja voi vastauksena tutustumispyyntöönsä, ja jollei jonkin saman päätöksen 4 artiklassa säädetyn poikkeuksen soveltamisesta muuta johdu, saada samalla kertaa häntä kiinnostavat täsmälliset tiedot ja oikeuden käyttää edellä 146–153 kohdassa mainituin edellytyksin niitä työkaluja, joita kyseiset tiedot sisältävissä EKP:n tietokannoissa on saatavilla. Edellä mainituista työkaluista on erityisesti todettava, että kantaja voi saada oikeuden käyttää niitä siten, että hän pyytää EKP:tä tekemään niillä itse määrittelemiensä kriteerien mukaisia hakuja tietokannoissaan ja antamaan hänelle tiedoksi niiden tulokset (ks. edellä 150 kohta).

184 Toinen kanneperuste on näin ollen hyväksyttävä ja riidanalainen päätös kumottava ilman, että olisi tarpeen tutkia muita kantajan kumoamisvaatimuksensa tueksi esittämiä kanneperusteita.

3. *Vahingonkorvausvaatimus*

Asianosaisten lausumat

185 Kantaja väittää, että se, että EKP epää häneltä oikeuden tutustua hänen tutustumispyynnössään tarkoitettuihin tietokantoihin, viivästyttää hänen väitöskirjansa valmistumista; väitöstilaisuus oli määrä pitää 1.2.2011 mennessä. Lisäksi hän kiistää EKP:n väitteen, jonka mukaan vahingonkorvausvaatimus on jätettävä tutkimatta.

186 EKP väittää, ettei vahingonkorvausvaatimus ole unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artiklan ja työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan vaatimusten mukainen ja että se on jätettävä tutkimatta. Kannekirjelmässä ei mainita mitään syyyhteyttä EKP:n väitetyn virheellisen menettelyn ja kantajalle aiheutuneen vahingon välillä. Sen tueksi ei myöskään ole esitetty mitään todisteita, ja kantaja on ainoastaan väittänyt, että riidanalainen päätös estää häntä edistymästä tohtorinväitöskirjansa valmistelussa.

187 EKP lisää, että se on hyväksynyt useita muita kantajan esittämiä pyyntöjä saada tutustua asiakirjoihin. Kantajalla on näin ollen EKP:n mukaan käytössään riittävästi aineistoa väitöskirjansa valmistelemiseksi, eikä kyse ole hänen pyyntöjensä järjestelmällisestä epäämisestä. Kantaja ei myöskään ole selittänyt, missä määrin se, ettei kyseisiin tietokantoihin voi tutustua, estää häntä edistymästä tohtorinväitöskirjan valmistelussa.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

188 Aluksi on muistutettava, että ennen Lissabonin sopimuksen voimaantuloa 1.12.2009 tapahtuneisiin riidan kohteena oleviin seikkoihin sovellettavan EY 288 artiklan toisen kohdan mukaan Euroopan yhteisö korvaa toimielintensä ja henkilöstönsä tehtäviään suorittaessaan aiheuttaman vahingon jäsenvaltioiden lainsäädännön yhteisten periaatteiden mukaisesti. Saman artiklan kolmannessa kohdassa täsmennetään, että mitä toisessa kohdassa määrätään, sovelletaan samoin edellytyksin myös EKP:n ja sen henkilöstön tehtäviään suorittaessaan aiheuttaman vahingon korvaamiseen. Siitä huolimatta, että EKP on EY 107 artiklan 2 kohdan mukaan oikeushenkilö, EY 288 artiklan toisessa ja kolmannessa kohdassa määrätään, että yhteisö (ja Lissabonin sopimuksen tultua voimaan Euroopan unioni, joka SEU 1 artiklan kolmannen kohdan kolmannen virkkeen nojalla korvaa Euroopan yhteisön, jonka seuraaja se on) korvaa EKP:n aiheuttaman vahingon (asia T-295/05, Document Security Systems v. EKP, määräys 5.9.2007, Kok., s. II-2835, 76 kohta).

189 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisö on EY 288 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetussa sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa elintensä lainvastaisesta menettelystä, jos seuraavat edellytykset täyttyvät: unionin toimielinten moitittu toiminta on lainvastaista, vahinko on tosiasiallisesti syntynyt ja toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (ks. yhdistetyt asiat T-3/00 ja T-337/04, Pitsiorlas v. neuvosto ja EKP, tuomio 27.11.2007, Kok., s. II-4779, 290 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

190 Näistä edellytyksistä ensimmäisen osalta oikeuskäytännössä edellytetään, että näytetään toteen sellaisen oikeussäännön, jolla on tarkoitus antaa oikeuksia yksityisille, riittävän ilmeinen rikkominen (asia C-352/98 P, Bergaderm et Goupil v. komissio, tuomio 4.7.2000, Kok., s. I-5291, 42 kohta). Tämän edellytyksen osalta ratkaiseva

peruste yhteisön oikeuden rikkomisen luokittelemiseksi riittävän ilmeiseksi on toimielimen harkintavallalle asetettujen rajojen selvä ja vakava ylittäminen. Jos kyseessä olevan toimielimen harkintavalta on oleellisesti vähentynyt tai jopa olematon, pelkän yhteisön oikeuden rikkomisen voidaan katsoa jo sinänsä olevan riittävän ilmeinen rikkominen (ks. edellä 189 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Pitsiorlas v. neuvosto ja EKP, tuomion 291 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

191 Syy-yhteyttä koskevan edellytyksen osalta on todettava, että unionin voidaan katsoa olevan vastuussa ainoastaan vahingosta, joka johtuu riittävän suoraan asianomaisen toimielimen sääntöjenvastaisesta toiminnasta (ks. edellä 189 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Pitsiorlas v. neuvosto ja EKP, tuomion 292 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

192 Vahingon osalta on korostettava, että sen on oltava todellinen ja varma sekä arvioitavissa. Täysin hypoteettinen ja määrittelemätön vahinko sen sijaan ei anna oikeutta vahingonkorvaukseen. Kantajan on esitettävä se näyttö, joka on tarpeen kantajalle aiheutuneen vahingon olemassaolon ja laajuuden selvittämiseksi (ks. edellä 189 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Pitsiorlas v. neuvosto ja EKP, tuomion 293 ja 294 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

193 On lisäksi muistettava, että silloin kun yksi näistä edellytyksistä jää täyttymättä, kanne on hylättävä kokonaisuudessaan, eikä muita edellytyksiä ole tarpeen tutkia (ks. edellä 189 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Pitsiorlas v. neuvosto ja EKP, tuomion 295 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

194 Työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan kanteessa on mainittava oikeudenkäynnin kohde ja yhteenveto kanteen oikeudellisista perusteista. Näiden

edellytysten täyttämiseksi yhteisön toimielimen aiheuttaman vahingon korvaamiseksi nostetussa kanteessa on mainittava tietyt seikat, joiden perusteella voidaan yksilöidä muun muassa vahinko, jonka kantaja väittää itselleen aiheutuneen, sekä tämän vahingon luonne ja laajuus (asia C-327/97, Apostolidis ym. v. komissio, Kok., s. I-6709, 37 kohta).

195 Nyt käsiteltävässä asiassa kantaja väittää vahingonkorvausvaatimuksensa tueksi, että hänen tohtorinväitöskirjansa valmistuminen viivästyy siksi, että EKP epäsi häneltä oikeuden tutustua hänen tutustumispyynnössään tarkoitettuihin tietokantoihin, ja lisäksi, että tämä heikentää valmiin väitöskirjan tieteellistä laatua.

196 On siis todettava, että vahingonkorvausvaatimuksellaan kantaja haluaa lähinnä saada korvausta sellaisesta aineettomasta vahingosta, jonka hän väittää johtuvan riidanalaisen päätöksen tekemisestä, ja että hän on kanteessa määritellyt tämän vahingon laajuuden ja luonteen oikeudellisesti riittävällä tavalla. Tästä seuraa, että toisin kuin EKP väittää, kanne voidaan ottaa tutkittavaksi.

197 Vaatimus on kuitenkin perusteeltaan ennenaikainen ja on sen vuoksi hylättävä (ks. vastaavasti asia T-478/93, Wafer Zoo v. komissio, tuomio 18.5.1995, Kok., s. II-1479, 49 ja 50 kohta ja asia T-300/97, Latino v. komissio, tuomio 15.12.1999, Kok. H., s. I-A-259 ja II-1263, 95 ja 101 kohta). Istunnossa kantaja nimittäin totesi vastauksena unionin yleisen tuomioistuimen kysymykseen, että hänen väitöstilaisuuttaan oli siirretty ja että se oli määrä järjestää syyskuussa 2012. Hän lisäsi, ettei viivästys johtunut ainoastaan niiden tietojen puuttumisesta, jotka hän olisi voinut saada, vaan myös muista tekijöistä. Nämä toteamukset on kirjattu istuntopöytäkirjaan.

198 Koska riidanalainen päätös on kumottava (ks. edellä 184 kohta), EKP:n on tutkittava kantajan tutustumispyyntö uudelleen. Lähtökohtaisesti ei voida sulkea pois sitä, että tämän uudelleentarkastelun johdosta EKP antaa kantajalle oikeuden tutustua tietokantoihinsa sisältyviin tietoihin, joita kantaja väittää tarvitsevansa väitöskirjansa laatimiseen, ja että se tekee tämän hyvissä ajoin, jotta väitöstilaisuus voidaan järjestää syyskuussa 2012. Ei myöskään voida sulkea pois sitä, että EKP epää häneltä perustellusta syystä tämän oikeuden osittain tai kokonaan. Tästä seuraa, ettei unionin yleinen tuomioistuin pysty tällä hetkellä tutkimaan sitä, aiheutuuko kantajalle vahinkoa siitä, että häneltä on riidanalaisella päätöksellä evätty oikeus tutustua asiakirjoihin, eikä sitä, voidaanko tällainen oletettu vahinko lukea EKP:n lainvastaisen menettelyn syyksi.

199 Näin ollen vahingonkorvausvaatimus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

200 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska EKP on hävinnyt pääosan vaatimuksistaan ja koska kantaja on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, EKP on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

201 Tanskan kuningaskunta, Suomen tasavalta, Ruotsin kuningaskunta ja komissio vastaavat työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan mukaisesti kukin omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Euroopan keskuspankin (EKP) johtokunnan päätös, joka annettiin tiedoksi Julien Dufourille EKP:n pääjohtajan 2.9.2009 päivätyllä kirjeellä, kumotaan.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) EKP vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan Dufourin oikeudenkäyntikulut.

4) Tanskan kuningaskunta, Suomen tasavalta, Ruotsin kuningaskunta ja komissio vastaavat kukin omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Czúcz Labucka Gratsias

Julistettiin Luxemburgissa 26 päivänä lokakuuta 2011.

Allekirjoitukset

Sisällys

Asiaa koskevat oikeussäännöt ..... II - 7739

Asian tausta ..... II - 7748

Menettely ja asianosaisten vaatimukset ..... II - 7750

Kumoamisvaatimus ..... II - 7752

1. Tutkittavaksi ottaminen ..... II - 7752

Asianosaisten lausumat ..... II - 7752

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 7755

2. Asiakysymys ..... II - 7758

Riidanalaisen päätöksen perustelut ..... II - 7759

Asianosaisten lausumat ..... II - 7759

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 7759

Toinen kanneperuste, jonka mukaan on tapahtunut oikeudellinen virhe, koska EKP on riidanalaisessa päätöksessä virheellisesti katsonut, etteivät tietokannat olleet päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja asiakirjoja ..... II - 7762

Asianosaisten ja väliintulijoiden lausumat ..... II - 7762

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 7770

– Tietokannan käsite ..... II - 7770

– Päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa olevasta asiakirjan käsitteen määritelmästä tehty analyysi ..... II - 7772

– Kantajan tutustumispyynnön kohde ..... II - 7774

– Tietokannan kaikkien tietojen luokittelu päätöksen 2004/258 3 artiklan a alakohdassa tarkoitetuksi asiakirjaksi ..... II - 7776

– Väitetyt käytännön ongelmat, joita oikeus tutustua toimielimen tietokantoihin aiheuttaa ..... II - 7781

– Väitteet, jotka koskevat asetuksen N:o 1049/2001 valmisteluasiakirjoja ja muita asiakirjoja, joihin asianosaiset vetoavat ..... II - 7792

– Päätelmät ..... II - 7793

3. Vahingonkorvausvaatimus ..... II - 7800

Asianosaisten lausumat ..... II - 7800

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 7801

Oikeudenkäyntikulut ..... II - 7804